

అనుభూత్యాదులైన నిలయమువారి
సామగ్రిములు.

1. స్వతంత్రము. గాంధీ) ఎన్ని సంవత్సరములనుండియైనను, వారిమువలనగాని, మరయేరంగమువలనగాని ముగిసిపోయిన కాశీగాని, చేతులుగాని, రెండూమాడలు ధ్వజమోగించిన యాభ్యాసితానికి వచ్చును. ఆకేకమందిక బాగుపడినది. వెల బుడ్డి 1-కి రు 4-0-0.
  2. గంధక కన్నము. ఇదిగత కన్నము నెవ్వరేలేదు తయారు చేయబడలేదు. చాల విచారణకై కనిపెట్టబడినది. కష్టమును, కడుపునొప్పిలను, వివరించుచున్నది. వెల రు 1-కి 1-0-0
  3. ప్రణవాళిని. (పలాత్రి) ఎట్టి యాసాధ్యముగ వుండదు వలెగా మారును. వెల డబ్బీ 1-కి 0-8-0
  4. గంధక నారికేళము. ఇది మూడు ప్రాంతలలో నెట్టిగడ్డిని, చిమమును, చూపుచున్నది. వెల డబ్బీ 1-కి 0-4-0
  5. స్వకేళి కాశీ సాడుము. ఇది పలువిధములగు మాలికిలచే తయారుచేయబడినది. ధాతుపుష్పిని, పెత్తకాంతికిని మిక్కిలి యుపయుక్తము. వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0.
- టి. పి. శ్రీనివాసాచార్యులు. అంకు, సర్వే.
అనుభూత్యాదులైన నిలయం, శ్రీ గామతీర్థం, విశాఖపట్నం.

కుర్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మానవ మియంటి నలంకరించు సామానాలన్నియు నులభకరమునకు దొరకును. చెన్న పట్టణములో మాకంటే చతుకగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుర్చీ	1-కి	1-2-0
కాక్ వన్ కుర్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	8-12-0
ఇనుముపాదతి మంచము కాక్ వన్ గలది సింగిల్		10-0-0
డిటో స్పిరింగుది		18-8-0
మట్టకం స్పిరింగు		12-0-0
స్పిరింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుముంచము (సింగిలు)		18-8-0
బీరువలు 8x4 అడుగులు		17-0-0
డిటో 5x3 1/2 28-0-0	డిటో మేలురకం	30-0-0
పడకకుర్చీ అనే సోఫా కుర్చీ పేముది		8-8-0

కాటలాగులో అనేక సామానాలు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.

పి. ఎస్. పొన్ను స్వామి పిల్లే అండుసన్
కాలిఫోర్నియా 41/42 రాటర్ బహుపడి, మదరాసు

చక్కని సువాసనగల నెంట్లును ప్రేమించువారు

అటోదిట్ బహార్ (రిజిస్టరు)

అనుప్రాదేశీయుల కుద్దేశంపబడిన ఆత్మ రుపకాగింపవలయును. మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాసన యుండునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడలేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని బొట్టును వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పతోట లోనే గూర్చుకొంటుండును. ఈ అద్భుతమైన వేయిరకముల పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మ రు యొక్క సువాసనభరితమగుటకయి అటోదిట్ బహార్ యిక్కడను మీదగిరినన్న సాఫుకీపరు కడుగువలయును వారిచావున లేజని మాకు వ్రాయుడు. చిన్న బుడ్డి విలుక 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, ఓ బొన్న ఆత్మ రుగల పెద్దసయిత బుడ్డి 2 0-0 ఈ ఆత్మ రులో నురగ బెట్టబడి ఘనమును అనుచుండు కార్డులు డబ్బీ 1-కి 0-10-0. పి. పి. ఖర్చుకొనువారును భరించవలయును.

సోలు ఎకెంటులు-అంగ్లీ ఇండియాన్ డ్రస్ కమికల్ కంపెనీ, 155 జామా మసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెంటు:- మెహత పురుషోత్తం మూర్తి నెం 29, వై నాబజారు రోడ్డు, ప్రధమ బహుసహిపం మదరాసు.

సర్వ జీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవివంటి ఒక నవమూలిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల ఆతిథిహస్త్యపు జైవధము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంస కత్వము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ దుర్బిణియొగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును కాయమును నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట నాళము చేయుటలో సంజీవివంటిది "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలుకు కృద్ధులు అందరును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల కృద్ధాత్మము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధి యుకలుగును.

వెల టిన్న 1-కి 2-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగభీమ.
16 కృష్ణపు మొదలిపిడి, తిరునల్లి క్షేత్ర మదరాసు.

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అడ్డ సులు వ గ యి రా మాధుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయువారు ఏయే తేదిల పత్రికలుచేరలేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రిక గాని తేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారులో, వారపత్రిక చందాదారులో వాసినయెడల చాలసులువుగా నుండులయెగాక వారికి జవాబులు త్వరగా నొసంగబడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రింపించిన పేరును నెంబరుతో గూడ చించి పంపినయెడల మాకు పని అట్టేముఖముగాన, అందరట్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నారు.

కొందఱు విలేఖకులు కాగితము రెండు క్రక్కలును జలుగుగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు క్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రనా కార్యము మిక్కిలి కష్టముగనున్నది. కావున దయయుంచి విలేఖము గా కాగితమునకు ఒకవైపుననే వ్రాసి పంపుదురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. సం.]

నోటీసు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులు ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులు వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రికపై అచ్చుతోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబుతువారికి బాకీయున్న సొమ్ము దినపత్రిక చిత్రలో జేర్చబడును. వ్యవస్థాపకుడు.

కలరాకు సిద్ధోపధము

౧౦౦-కి-౬౬-గుణము.

తప్పక యేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణమును స్థిరముగను
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0=12=0. మాత్రమే.
విషాచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువాడు దగ్గరకైలుస్థేషనును వెలుపవలెను.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

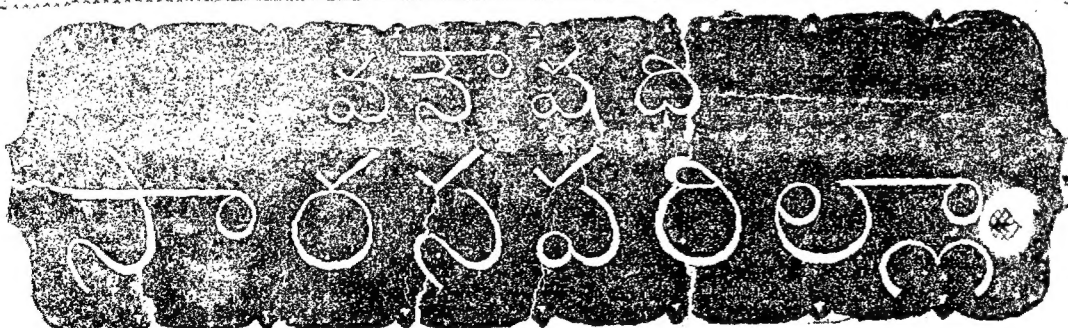
ఎ. వి. యస్. ఏ. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

కెల్లిగాం అక్షసు

పండిట్, మదరాస్.

ఇది దేహమునందుబట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతివాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన పయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు నువ్వినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక సీసామంచును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

గాకరు డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫనసవాడీ. నం. ౨. బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

పాగయోడల రాకపోకలు.

చెన్న పురి సాక్షాత్తయమునం దున్నవి.

1914 సం॥ జూలై నెల 28-వ తేది

ప్రేమరు పేరు.	బయలుదేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
బ్రీమూర్	కలకత్తా	18	కలకత్తా	27
మంగాగా	లండను	26	కలకత్తా	28
ఎలిఫెంటా	రంగూన్	27	నాగపట్నం	29

రానున్నవి.

నుజేదారు	బొంబాయి	27	కలకత్తా	27
రాజా	బావా	27	కలకత్తా	28
హబిల్ దార్	బొంబాయి	27	కలకత్తా	27
మక్తబ్	కడలూరు	27	కాకినాడ	28
అంబోటి	నెల్సన్	29	కలకత్తా	29
బీకమ్	కలకత్తా	27	బొంబాయి	28
టారోవా	ప్రైఇట్సు	27	ప్రైఇట్సు	28
ఎక్మా	నాగపట్నం	28	రంగూన్	31
క్లన్లిడ్జెస్	లివర్ పూలు	28	కలకత్తా	2 అగష్టు
కోబ్యూజా	న్యూయార్కు	30	కలకత్తా	—
డండోలా	వేస్టెస్	2 అగష్టు	కలకత్తా	4
చెనాబ్	కలకత్తా	2	దేమిరారా	4
సి. రోబర్టసన్	బొంబాయి	2	లండను	4
కాకింగ్స్	న్యూయార్కు	4	లండన్	6
సి. ఆఫ్ మద్రా	కాకినాడ	4	లండను	6
నూమిడియా	కలకత్తా	7	ట్రీస్టు	8

ఈతేదీలలో కొంచెము మార్పుండును.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం॥ జూలై నెల 28-వ తేది

ప్రదేశములు.	జూలై 28 వ తేదీకి దీనియందు ఉన్న వర్షపు అంగుళములు.	3 వేద-చిన 24 గంటల లోపు, నిదను ఉష్ణోగ్రత.		వర్ష పాతము.		
		తా. ఉష్ణ.	రా. ఉష్ణ.	తా. ఉష్ణ.	రా. ఉష్ణ.	మొ. ఉష్ణ.
గోపాలపురము	29.396	94.4	81.8	...	27.15	15.11
జాల్మేరు	29.428	88.8	79.3	0.08	15.08	11.30
కాకినాడ	29.487	85.8	77.6	0.01	16.08	11.88
బందరు	29.519	79.8	75.1	0.75	12.37	12.02
గుంటూరు	...	80.2	75.5	0.13	10.08	...
నెల్లూరు	29.589	81.8	75.1	0.13	5.73	4.86
మద్రాసు	29.611	94.1	76.6	0.04	5.10	7.21
కడలూరు	29.637	95.7	78.4	...	5.14	6.03
నాగపట్టణము	29.656	96.3	81.5	...	2.57	5.60
కొలంబా	29.737	85.5	78.7	...	31.68	33.27
తిరువనంతపురము	29.738	82.2	76.0	...	34.69	32.59
చెన్నై	29.819	88.7	77.9	0.08	56.01	65.90
కల్కికోట	29.736	79.2	69.9	0.66	66.48	74.72
మంగుళూరు	29.735	81.4	76.3	2.46	82.62	76.94
బొంబాయి	29.595	84.2	76.4	0.45	9.96	43.00
హైదరాబాదు	29.567	79.5	71.2	0.55	21.50	11.71
అనంతపురము	...	90.0	74.0	...	4.41	6.35
బళ్లారి	29.621	79.9	75.2	...	3.40	6.52
కర్నూలు	29.626	76.7	72.6	0.11	8.70	9.41
కడప	29.632	79.7	73.1	0.26	9.29	8.24
బెటగుళూరు	29.662	81.1	64.0	0.30	12.71	12.25
కొండెకనాలు	...	...	...	...	...	...
ఉదకమండలము	22.872	56.3	51.3	0.11	21.19	24.53
కోయంబుత్తూరు	29.664	79.5	76.4	...	3.44	6.99
వెల్లూరు	29.627	87.5	77.2	...	8.03	11.24
నెలము	29.681	86.2	75.0	...	11.07	13.50
తిరుచనాపల్లి	29.653	95.4	81.0	...	2.74	7.61
పుదుకోట	29.656	98.4	82.4	...	5.48	8.55
మధుర	29.674	95.4	77.0	...	4.90	8.24
తిరునల్వేలి	...	...	...	...	0.98	5.29

దక్షిణమునను, ద్వీపకల్పముయొక్క పడమటి భాగము నను, వాయుభారము తగ్గినది. బంగాళాఖాతము తూర్పున పోయినది. ఉత్తరమున ప్రారంభమైన తుఫాను దేశమధ్యమున తొచ్చినది. ద్వీపకల్పమునందెల్ల పడమటిగాడ్పులు వీచుచు

న్నవి. దక్కనులోను, దక్షిణమండలములందలి కొన్నిచోట్లను, వేడిమిత్వగినది. మలబారుతీరమున దప్ప మిగిలిపోయి, పగటి పూట వేడిమి యంతలేదు. దక్షిణమునను, పడమటితీరమునను, రాత్రిపూట వేడిమి సామాన్యస్థితిని మించియున్నది. కర్నాటకమునందు వాయువు ఎండియున్నది. మిగిలిన స్థలములందు మామూలుకంటె నెక్కువతేమ కలిగియున్నది. మబ్బులు దట్టముగ పట్టియున్నవి. వర్షము దేశమంతట సామాన్యముగ కురిసి నది.

నూచన:—పడమటితీరమున వర్షపవనము హెచ్చి నెద్ద వాన కురియు నూచనలు కనపట్టుచున్నవి.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

సానీయ, రాష్ట్రీయ, వార్తలు.

తునినుండి ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—తక్కిన పట్టణములందుకంటె మాయూరవైఖ్యలు అమావాస్యరోజున గుఱాణములు మూసివేసినారు గాని మాడ్చిపేటపట్టణ దారు గారు దెడలించి కొన్ని దుకాణములు తెరిపించినారట.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజ కార్యదర్శిగా డిల్లీ వాయిచున్నాడు:—శ్రీ. శ్రీ పండితవిద్యాసాగరుల వర్ధంత్యుత్సవ సందర్భమున నీ నెల 29 ది ఉదయము 6.30 లకు అన్నాపిళ్ళ కిధి నెం 97 రు. గృహమండలి వై సభామండరము నుండి, సంఘమువారు భజనదేయము నగరమున సంగరించురు. పండిత విద్యాసాగరుల వారి జన్మకర్మల గూర్చి, ఆంధ్ర ద్రావిడభాషలలో బహిరంగస్థలముల ను ప న్యా స ము లు జరుగును.

సింగరేనినుండి 24 వ తేదీని కే. రామానుజులు నాయుడుగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—హయిద్రాబాదు రాష్ట్రము లో చేరిన సింగరేని కాలరీ అనే గ్రామములలో నేటికి 11 దినములునుంచి స్కూల్ బింబమెలునుండికొ కంటికి కానరాకుండ, రాత్రింబజలు వర్షము వరదలుగా కురియుచున్నది. ఈ ముసురునుపట్టియు, మేఘములనుపట్టియుచూడగా నూర్యంబును యింక నెనిమిది దినములవరకును గానరాకుండునని తోచుచున్నది. ప్రజలుమాత్రము ముసురువలన గృరములులేకుండ సౌఖ్యముగా నున్నారు కాని, చీదలు పట్టుకొనిన మొక్కజొన్నలు, కూరగాయలు మాత్రముపట్టి యెక్కువకొరత పొడగుచున్నవి.

శ్రీ లవహాసధ:—“ఉమెన్స్ కో ఆపరేషన్ ఫోర్ డు.” అనుశ్రీం సంఘముయొక్క సాంవత్సరికసభ యిటీవల బర్మింగ్హాంమునందు జరిగెను. సుమా రాజునందలభుండిశ్రీ లా సభకు నియంత్రరాండ్రుగ దీయచేసియుండిరి. ఇంతటిగొప్ప సభలో నీయంగనావణులు, ఇట్టి పేరోలగములందలి కార్య నిర్వహణాది విధానములందు వినుతిగాంచిన విద్యార్థులగు పురుషులగదియే, కడు నిపుణులతోడను, అసక్తితోడను, నిదానముగను, సరళముగను సభాకార్యములను నిర్వర్తించుకొనగలిగిరి. విద్య, వివాహచ్ఛేదము, ప్రసవము, పరిశ్రామిక విషయము, మున్నగు సంశయములనుగట్టించి సభకురాండ్రు గొందరు స్వామి భవ పూర్వకముగ చక్కని యుపన్యాసము లా స గిరి బిడ్డకానుపు ఆమెపత్రులవంటి సంస్థాపనను, ముగ్ధుని సి పా లి టీ వారు స్థాపించ వలసివచ్చెననియు, వానిలోని జననాదల సంఖ్యావివరములను ప్రకటించుచుండవలెననియు తీర్మానముల నంగీకరించిరి. ఈసభలో తామప్రస్తావించిన సంస్కరణలవిషయమై సభాసనాదల సేవకల చుటలోనేమి, వాని నమలులోనేకె దెచ్చుటయందేమి తేమకు మాట చెల్లుబడి కలుగుననిమిత్రము యుక్తవయస్సు వచ్చినశ్రీ లకు పార్లమెంటుకిట్లు, మునిసిపలుకిట్లు, ఈ యధికారము లొసగబడుటకొకకాసనము నేర్పాటుచేయుట కీసభకురాండ్రు కోరిరి.

భారతీయ విద్యార్థుల సమస్య

శ్రీయుత లాలా లజపత్ సేక్తూగారిలేఖ.

భారతీయ విద్యార్థులను గురించిన సమస్య దినదినమును ముదిరిపోవుచున్నది. ఒక విధమున గాలోచించిన నిది ఇండియాకు సంబంధించిన గొప్పసమస్యలో నొక యంశమై యున్నను, మరియొక విధమున జరిగిన నిదియే ప్రత్యేకముగ

నొక సమస్యగ నేర్పడుచున్నది. స్వదేశమునైపును భారతీయ విద్యార్థులు మునుపటివలె సంతగా చెప్పినమాట వినుచు విధేయులుగ నుండుచోవుటచేత, ఈ సమస్యయొక్క పరిష్కారము ఇంగ్లండులోనెంతో ఇండియాలోను సంతియ ప్రధానముగ నున్నది.

విద్యాసందర్భముల ననుసరించియేమి, ఆర్థిక సందర్భముల ననుసరించియేమి రాజకీయ సందర్భముల ననుసరించియేమి, వైసమస్య మానువిధములై యున్నది. విద్యా విషయమున బ్రపంచమందలి తక్కిన నాగరికత నొందిన దేశములకంటె, ఇండియా దేశము చాలవరకు వెనుకబడియున్నది. సంఘమందలి యావములు తమకు గొప్ప యాష్టిగనుండి విలువలేని మూలధనమై యుండుననియు, దీనిని గ్రమముగ బ్రయోగించి యుక్తివీరి వ్యవహారించిరా యను విషయము ననుసరించియే దేశము యొక్క భావి పురోగృహము, సౌఖ్యమును, ఔన్నత్యమును ఉండుననియు, ఇండియా దేశమును వారెంతముగా రింకను సరిగను సంప్రదించుననుచున్నారు. ఇండియాలో నింకను విద్యావిషయము ప్రధానముగనే యున్నది. జాతిమతాని నియములు లేకుండ సంపదము ప్రారంభవిద్య నవసరముగ నేర్చుకొనియేతీవలెనని శాసించుట తమకువిధియని దొరతనమువారికను అంగీకరింపనేలేదు. మధ్యవర్తివిద్యకొరకును విశ్వవిద్యాలయముల కొరకును పాక్షికావికవిద్యకొరకును మీరు వెచ్చించు మొత్తమును ఈ కార్యములకే క్రేటుట్రిటను జన్మనీ అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు ప్రాజెక్టు దేశములందు గాని యభ్యుము జపాను దేశమందుగాని దొరతనము వారు వెచ్చించు నధిక మొత్తము లతో సరిపోల్పుట కెంతమాత్రమును కలుగలేదు. ఇందువలన ఇండియాకు రెండువిధముల నష్టము కలుగుచున్నది. తినినన్ని పాఠశాలలును కళాశాలలును పాక్షికావిక విద్యాలయములును లేకుండుటయే కాక, విద్యాప్రతిష్ఠాపనములం దొసంగబడు విద్యకావ అంత ప్రశస్త్యముగ నుండకున్నది. నిర్బంధముచేసి జనులందరికిని ప్రారంభ విద్యనొసంగు నేర్పాటు నుపక్రమించుటకు వలయునంత ధనము ఇండియా దొరతనమువారికే లేదు. విద్యావిషయమున వారువెచ్చించువల మొత్తమును, ప్రాంతభి విద్యను విస్తరింపజేయుట యందును ప్రాంతమునుండి యున్న విద్యా ప్రతిష్ఠాపకముల నభివృద్ధి చేయుటయందును, దొరతనమువారు సంచి నెట్ల జూతురు. విద్యాప్రతిష్ఠాపకముల నభివృద్ధి నేయుటయ నెడి యీ సందేహ విషయమున గూడ, దొరతనము వారి విద్యానీతిని నిర్మించు నధికారులకును తదనుసారముగ కార్యముల నిర్వర్తించు సువ్యోగులకును వింటకు నభిప్రాయములు కలవు. మీ భావమున మందెము లభిప్రధానములు; ఇవి రాజులనగరుల బోలి వైభవోపేతములై కలసి వైఖ్య విరాజితములై యుండవలెను. విద్యా ప్రతిష్ఠాపన మేడియైన జయవంతముగ నున్నదనుటకు దానియందలి బోధనా ప్రాశస్త్యమే ముఖ్యముగ నిదర్శనమును మాట విరికి జ్ఞాపకముండదు. ఉపదేశంపబడు విద్య మంచిదిగను బ్రపంచ వ్యవహార యోగ్యముగ నుండినచో, దీని నెలువంటిగృహమందును దేంచు చున్నారను విషయ మంతముఖ్యము కానేరదు. నివాస ముండుటకు గృహమున్న విషయముల నవసరమే కాని, యాహారమును కలమును వాయువును దీనికంటె నెక్కువ యవసరములు. స్వల్పముగు రాబడి కలవాడెవ్వడును దేశమున కత్యవసరములగు వానిని మానుకొని బహుము వేషములతో గాలము గడవకోపకు.

ఇంతియ కాక, అవసరముగు వాకింట నధిక సంఖ్య యూరపీయులను విద్యాశాఖయందు నియోగించుట దొరతనమువారికి తప్పదున్నది. మరియు నీ హిందూదేశ విద్యాశాఖను నియోగింపబడువారు కానివేర్చిన బడువారు కాని తమయగ సంక యుక్తమందితులుగ నుండుట తటస్థమను. శ్రేష్ఠ విద్యార్థులను నాకర్షింపజాలని స్వల్పవేతనము లొసంగి సాధారణుల ననేకుల నియోగించుటకంటె, ప్రతి విశ్వవిద్యాలయా మందును ఉత్తమ పండితు లనింపచుకొనవలెనని గొరిగి మందిని నియోగించుటయే విశేషలాభకరము. వైవాని నన్నిటిని మించిన లోప మేమగు, శ్రేష్ఠులును బ్రతిభాగ్యులుగ నుండు భారతీయులను నిరాకరించి, యూరపీయులలో నిక్యప్తుగు మూడవతరగతి వారికిగూడ నుద్యోగముల నిచ్చుచున్నారను, మరియొక హిందూదేశ విద్యాశాఖవారి పోత ప్రకారము ఆంగ్లభాషయందు దళితపండిత్యము సంపాదించుకొనుట యవసరముగ నుండుటవలనను ప్రాంత భాషలు తప్పు తక్కిన విషయములై నాంగ్లభాషయందే బోధింపబడుచుండుట వలనను, భారతీయ విద్యార్థులకు గాలము జాలవరకు వ్యర్థముగుచున్నది. ఇంతియకాక, ఈ పద్ధతిని ఇట్టి పరీక్షలందు సాధారణులగు గృహార్థక జెండుటకుగూడ సామాన్యజనుల సా

భక్తులు పొందిత్య మవగముగనుండును. ఈసందర్భములన ఇండియాలోని విద్యార్థులకి చాలవరకు దుర్భరమవుచున్నది. ప్రతివిద్యార్థియొక్క పాఠశాలయందు విద్యార్థులలో నూటనీకులకు స్వతంత్రముగా పాఠశాలను గలయును వచ్చుచేయరు; ఏదేమైనా పాఠశాలయందు అందరును తప్పినచో దురుసు వినుచునేయుండును. పిని కన్నీటికిదోడు, తుదకు గృహాధిపతి విద్యార్థులను విడిచి వచ్చిన విద్యార్థులకు తామగ్గిరినిబియుండు విద్యవలన యోగ్యులు జీవమునేర్పరచుకొనుటకు సాధ్యమగుదురు; పిని గడించిన విద్యలోక వ్యవహారమును సాధారణముగ నెంతయును పరిమితముగ నుండును. విద్యవిద్యార్థులయందు విద్యార్థిగనుండుకాలములోవానెంత ప్రతిభావంతుడగు నుండినను, ఇండియాలో విద్యగలవిన భారతీయుడు దొరతనమువారి యుద్ధముల విషయములో, కొద్దియొద్దములలోనే తప్ప ప్రేమిండు యుద్ధవలసియున్నది. దీనికి భిన్నముగ సందర్భములవల్ల గన్పట్టుచున్నను, ఇదియే సాధారణముగ జరుగుచుండు భారతీ. ఇండియను సివిల్ సర్వీసు పరీక్షలందుగాని, ఇండియను మెడికల్ సర్వీసు పరీక్షలందుగాని, డి.పి.డి.బి.యూ.భాషయందలి సార్వభౌమికోద్ధ్యోగ పరీక్షలందుగాని, భాష్యుల పరీక్షలందుగాని, ఫార్మసీ భాషా పరీక్షలందుగాని కృత్యములు కాగోరుదురేని పీఠలు ఇంగ్లండు నకు రావలసివచ్చునని న్నారు.

ఈకారణము లన్నిటివలనను, ఇండియానుండి విద్యార్థులనేను. ఇంగ్లండునకు వచ్చుట యవసరమగుచున్నది. ఇంగ్లండునందున్న నో వర్గ ద్వేష మిటీనల మునుపటికంటె. ఫధికముగ వ్యాప్తికొంది. తీవ్రతరముగ జూపట్టుచున్నది. ఇండియన్ ఎడ్యుకేషన్ బ్యూరోలోను, పేరభరగు భారతీయ విద్యార్థి విషయకసభయ ఇంగ్లండులో, స్థాపించినది మొదలు. దీనిలో బాటుగ, విద్యవిద్యార్థులయందును, సాంకేతికభాషలందును, చికిత్సాలయములందును, భారతీయ విద్యార్థులమెదల నీ భావ మధికముగనుండుట యెంతయు. శోచనీయును. ఇంగ్లండు దేశముందలి భారతీయ విద్యార్థులనుగూర్చిన, యాసమస్యయందలి ప్రాధాన్యమును దొరతనమువారు గుర్తెరిగి యున్నారనుటకు నీ బ్యూరోలోను, స్థాపించుటయే నిదర్శనము. ఇంగ్లండులోని భారతీయవిద్యార్థి లీ బ్యూరో వారి యధికారమునకు తిరుగబడుచున్నారు. విద్యార్థి కర్తవ్యములులో కానుభవమును భారతీయవిద్యార్థుల కలవడుటయందు సహకార లగుటయే ముఖ్యోద్దేశ్యముగ నుంచుకొని కేవలము విద్యార్థివిషయముననే యీ బ్యూరో వారు పాటుపడుచుండురేని, ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపన మొకటి యుండవలెననియే నా దృఢాభిప్రాయము. కాని ఇట్టి భారతీయో పీరు పనిచేయుచుండలేదని భారతీయవిద్యార్థులు మొలలిచుచున్నారు; వర్గ ద్వేషమును మాన్పుటకు మా రుగ ఈసభభారతీయవిద్యార్థులయెడ నభ్యుదయము అవసరమను గలముగదా యీభావము సధికముకేయుటకు గారణమైనది; మరియు, గ్రేటుబ్రిటను నందును ఇంగ్లండునందు నుండు భారతీయ విద్యార్థులందరికీ సంతృప్తమును నిరంకుశమునకు సభికారమును; మహింస ప్రభుత్వించి, సులహసభగ ముగియుండక పరిపాలననుండలి యొక కాఖగ నేర్పడినది; భారతీయ విద్యార్థులకుండు సమపాదము లీసభయాలనున హెచ్చుటకు బదులు, వీరి కృత్యములవలన నిదరములో నుండిన సమపాదములే తగ్గిపోయినవట; విద్యార్థివిషయక సందర్భములు కాక రాజకీయ సందర్భములే పీఠికార్యములకు ప్రేరకములుగ నుండి వానిని నిర్ణయించుచుండునట; మరియు అచ్చపు వేగమువల్ల నొకదాని నీవధివారు ముక్రమించి యున్నారట. పిని సర్వత్రముగ నుండుటవలన ప్రయోజన మేమియులేక పోవుచున్నాక, సభకొరకునై చాలము త్రము వ్యయముగ చున్నదట; సభవారి భారతీయల ముగియుటకని కాపట్టమునకును, త్రోతనాము కలుగు చుండుటయేకాక, ఇండియాదొర తనమునందలి వేర్వేరు కాఖలవా రేయేవిధము నేర్పెట్టటల నవలంబించి యితరులకు దయనుగ్రహమును జూపుచుండుకో, అతివినే పీరుకూడ కలగ్గించు చుండుట.

చకదా? ఇద్దరా?

IV

మరునాడు విశ్వనాథము పోలీసుజవాను నొక్కనిపిలిచి, రాఘవరావుగారిని మధ్యాహ్నము భోజనమైనతర్వాత 11 గంటలకు తప్పక రావలసివని కలుసుపంపించెను. ద్రెసుతో రావచ్చు చెప్పెను.

“కార్య మత్యవసరము. పని పొందరున్నా సరే రమ్మని చెప్ప. ఇక్కడంతకన్న ఎక్కువ పనున్నది.”

తర్వాత విశ్వనాథము భోజనమైనపిదప దాసుతో, తన గదిలో గూర్చుండియుండె. 11 గంటలకు రాఘవరావుగారు కూడ విచ్చేసిరి.

“ఏమండీ రాఘవరావుగారు. ఇప్పుడైనా, ఇంకా యిద్దరు చేసారని, నమ్మకంఉందా?”

“అయ్యో నామట్టు కల్లాగే తోస్తున్నది. ఇద్దరే లేకపోతే, రెండు జరగవు. అందులో వాల్తేరుకొంపలో చూచినదానిని బట్టిచూస్తే ఇద్దరుండి తీరాలి. అందులో ఒక ఆడ మనిషి ఉందని కూడా నా నమ్మకం.”

“ఒక్కడే యీపని చేసాడు, నామాట నమ్మకం లేకపోతే, ఇంకోగంటలో తగినంత ఋజువుచూపిస్తాను. ఋజువున్నా ఇంకా యిద్దరేంటారా ఏమిటి?”

“ఏమో నామట్టు కల్లాగే తోస్తుంది. రమ్మన్నారట ఎందుకు? ఏమైన కూపీతెలిసిందా ఏమిటండి?”

“అంతా తెలిసింది. తెలియజేస్తాను. ఒకగంట అలస్యముంటుంది. కూర్చుంటారా?”

“ఉంటాను రండి?”

అరగంట యైనపిదప కొండ దారుడెంచెను.

“అయ్యో, బండివాడు వచ్చాడు.”

“లోపలికి రమ్మను. సామాను తీసుకువెళ్తాడు?” కొండడు పీఠిలోనికి బోయెను.

“ఏమండోయి? ప్రయాణమా ఏమిటి?” అని రాఘవరావడిగెను.

“అట్టేలేదు” అని తన పైటెలోనుండి, విశ్వనాథము స్పీంగు అరదండములను తీసి చేతిలో బాగ్రతగా ఉంచుకొని తనపరుపును చుట్టి, పరుపు కట్టుప్రయత్నము చేయుచుండెను. రాఘవరావునకు దాసునకును, విశ్వనాథముచర్య లభ్యము కారెను.

ఇంతలో బండివాడు ప్రవేశించెను. విశేషబలపంపన్నుడు, అరదుగుల పొడుగుండును. తలకొక తలసాగా చుట్టుకొని, బట్ట పై కెక్కుట్టి, చేతిలో కొరడాకట్టుకొని లోనికి వచ్చెను.

“అన్నీ, ఈ పలుపుకొంచెము కట్టు, లాంగడంలేదు” అనుపిచ్చివైపు చూడకయే విశ్వనాథ ముట్టసెను. కొరడాకట్టు నేలపై వెట్టి, విశ్వనాథముచక్ర కా మనిషి పోయి, వంగి పలుపువై చేతులుంచిన తీరునుండే ఆస్పీంగు అరదండముల వానిచేతుల నలంకరించెను. విశ్వనాథమువై నాతడతి తీవ్రముగాచూచి గిరునతొరిగి పారిపోవీ ప్రయత్నించెను. గుమ్మమును జేరులాన, విశ్వనాథ మారినని తనచేతులతో బంధించెను. విశ్వనాథమున కలసట యగునేమోయని దాసుకూడ పోయి వానికి తోడ్పడెను. ఇద్దరును వానిని, తిరిగి లోనికి తీసికొనివచ్చి, నేలపై కేసిన తర్వాత తలుపును బంధించిరి.

“అయ్యో రాఘవరావుగారుఇదిగో ఈమనిషే ఆయిద్దరిని చంపుత, మీ ఖయిదీ వీడిపేరు రాయ్యో.”

“రాఘవరావుగారి మొగముననే వాని హృదయము లోని సంగతులన్నియు విశదముగా కానవచ్చెను. పడిపోయిన గవ్వము ఆశ్చర్యము సంతోషము కూడ బయలుదేరినది.

“అయ్యో, విశ్వనాథంగారు ఎల్లా కనుకొన్నారారు. వీడేనా నిజంగా చంపుత?”

“అయ్యో కనుకొన్నదాని కేమిక్లమ? అక్కడ కనబడిన గుర్తులనుబట్టి ఆలోచించాను ఆపయిన చారులను పంపించాను. ఒక్కడే చంపినవాడని చెప్పడంతే ఇద్దరిద్దరంటే, నా మతికూడా చెడ్డది కొంతమట్టుకు. ఎద్దరుగూ తెలిసింది; ఇంకా కొన్ని గుర్తులు తెలిసాయి. మనిషిపాడుగు సుమారు తెలిసింది ఒక్కడే వచ్చాడని కాదు చెప్పాను. ఇవన్ని ఆలోచిస్తే, ఆమనిషి బండివాడే ఉంటాడని తెలిసింది. వాకవుచేస్తే, ఉన్నాడనా తెలిసింది. చంపిన వాడొక్కడే, బలాత్కారంగా విషమిచ్చి చంపాడు. ఏమంటావు రాయయ్యో. నీ సంగతి కొంచెము చెప్తావు.”

రాయయ్య అతిక్రోధముతో చూచుచుండెను. కార్యము మారిపోయినదని గ్రహించి తిరిగి కొంతసేపటికి అతడు తన చరిత్ర నీ కిందికిలిచి చెప్పెను.

“అయ్యో వాది బంపురం కాపురం. వీడూ వీడిస్తే హీతుడు, నాయిల్లనే ఉండేవారు. నేను బ్రాహ్మడిని-వీళ్లిద్దరు పోగడి, నాకూతురును, పుట్టింటికి వస్తే, ఏదో, బలాత్కారం వెట్టి రాత్రికి రాత్రి లేవనెత్తుకు పోయారు. తర్వాత, నాలుగేళ్ళకు, ఒక రాత్రి నాకూతురు తిరిగి ఏమన్నా నా కొంప జేరింది. సంగతంతా మొట్టిపెట్టుకుంది. అప్పటినుంచీ, వీళ్లమీద కని తీర్పుకుండా మని, తిరిగాను తిరిగాను, మూడేళ్లయింది. తుదకే ఊళ్లో కనుడూరు. చేతిలోడబ్బుపెట్టి కలము

సంగతి ఆలోచించక, బండి యెద్దు కొనిఉన్నాను. నేనీ ఊరు వచ్చి అరువారా లైంది. మా అమ్మ నేనుకచ్చాము. మూడు రోజుల క్రిందట సుందనోకింది. అమాంతంగా చంపుదామనుకొన్నాను. నాబండి మట్లాడి, వాల్తేరు ప్రయాణమైయాడు దారిలో, అకాళికొంపలో, నేను వాడిని బలాత్కారం వెట్టి దింపాను. కేకలు చేయబోతే నోరు నొక్కి లోపలికి లాక్కుపోయి, విషము మాత్రమింగించాను. చచ్చినతర్వాత, నా చేతిమీద గాయంచేసుకొని, కనిపించింది అని గోడమీద చ్రాస్తాను, వీడిస్తే పాడుడు నిన్న రాత్రి చెంగలరావు పేటలో దొరికిలేవాడినిచంపాను, నాకని తీరిపోయిందికే నేను చచ్చిపోయానా సరే, వెధవలకికాస్తేంది” అని క్రోధముతోనరచెను.

రాఘవరావుగారు, వీడిని స్టేషనులోనికి తీసుకుపోండి కావలిస్తే వాగ్మూలమిస్తాడు. లేకపోతే నేనున్నానూకా?

“విశ్వనాథంగారు, మీ పేలుముఠనను. మీదానుడను నామాగ్గ తనము తుమించాలి, మల్లి దననం చేసుకుంటా?”

ఇంతలో కమరపంపబడిన కనిపేలుబలునచ్చిరి, రాఘవరావు నెలపుతేసికొని పోయెను.

“విశ్వనాథంగ, ఇంతవాడవని ఆనకోలేదోయి, ఏదో మొన్న చెప్పి తేకోతనుకొన్నాను. నాకు మాహాతనందమైయింది. ఇద్దరిద్దరంటూ వేపుకలిస్తాడు, బుద్ధి మాహాభాగాచెప్పావు. నాకుకూడా నేర్పుడు ఈవిధ్య? సరదాగా ఉంది?”

“దానూ, వాళ్ళకు తెలియదు, చెప్పిలేవినరు. విన్నావుకా, భర్త పోరి ఏమన్నాడో?”

“అజ్ఞుస్సుఖ మారాధ్యస్సుఖితర మారాధ్యతే విశేషజ్ఞః భావలవ దుర్విదగ్ధం, బ్రహ్మవివరం జయతి” ఇదేమాస్త్రము.

విశోదవార్తలు

చైనాదేశములో భిచ్చగాండ్రవై పన్నుగలదు. వారన్ని పోట్లు బిచ్చమెత్తెరారు. కొన్ని జిల్లాలో మాత్రము వారికి ఉత్తరపు గలదు.

వాంకోవరు పట్టణములోని కల్కర్ అను నొక స్త్రీ నిత్య కృత్యములయందు దింటిలో దిరుగుటలో నొకమాసమునందు 400 మైళ్ళు నడచినట్లు, నడచిన నడకను చెల్పు పిదామిటర్ అను యంత్రమువలన కనిపెట్టెను.

నూత్నుదర్శన యంత్రసహాయమువలన అల్పబుడేశము లోని యొకరయిత చమత్కారముగ చిత్తరువు చెక్కినాడు. ఒకగోధుమగింజమీద, హాబ్రూథామలో 800 అక్షరములలో కాన్నాటు ప్రభువుగారికి స్వాగతపత్రము లిఖించినాడు. మనోహరముగను; స్పష్టముగనుచెక్కి బడిన యాస్వాగతపు లిపి నూత్నుదర్శన సహాయమునగాక జరుగ నేవ్వరికిని దుర్లభము.

బర్మిన్ గర ప్రాంత గ్రామములలో స్వల్పపు నేరములకని శిక్షింపబడు వారిసంఖ్యను తగ్గించుటకయి యొకతీర్మానము చేయబడెను. అట్టి నేరములకని పోలీసువారు న్యాయస్థానమునకు పట్టితెచ్చిన ప్రతిమానవునకును, ప్రధమ నేరమునందు శిక్షియటకు మారుగ పట్టాప్రవర్తనా పద్ధతులను దెలుపు కాగిత మొకదానినిసంగుదురు. వానినిగ్రహించి అటువైన అనిబంధనల చొప్పున నడచుననివారియట్టి ప్రాయము.

దేశములన్నిటిలో బెర్లియముదేశమున ధర్మగృహములు యెక్కువగలవటం. నార్వేదేశమున ప్రతి 9000 మందికొక్కటియు, స్వీడనులో 5000 మంది కొక్కటియు, ఇంగ్లండులో 432 కొక్కటియు; ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో 860 కొక్కటియు, జర్మనీలో 246 కొక్కటియు, ఫ్రాన్సులో 82 కొక్కటియు, బెర్లియములో 30 మంది కొక్కటియు, గలవటం. కాని ఒక్క బెర్లియమునకు మాత్రము సారాయి ధన్యు 10,00,00,000 సవరణలు వసూలగుచున్నది. అనగ ప్రతిపదివాడును. సాటునకు రెండున్నరలెల కూలిని త్రాగుదుకు వినియోగించుచున్నాడు. ఇది మహా ఘోరము.

ఇప్పటి దినములలో వ్యవసాయకులకును సివిలరులకు తప్పుతదితరులకు మంచిపాటు దొరకుట చాల దుర్లభము. ఎంత హెచ్చుధర నిచ్చినను స్వభావసిద్ధముగ గొల్లలు నీళ్ళకులుపుట మానరు. మంచిపాటు కొంచెము గోధుమ వర్ణముగను, చిక్కగను, రుచ్చముగను, నుండును, నీళ్ళకలిపినపాలు కొంచెము నీలముగ నుండును. నూది నొకదాని తెచ్చి, పాలలోమంచి మొన చేపాడునట్లు వెకత్రినయెడల, మంచిపాలయనో నూది మొనయందుండి జూబింపవు. వేదవిగనుండును. నీళ్ళకలిపిన దగ్గుచో చిన్నబిండువులగా నే జూరిపడును.

లక్ష్మీదేవి:—శుభమస్తు, శుభమస్తు. నీదానము లీవిధముగానే వర్ణిల్లి నీవలన భారతదేశము నకు మహాపాపకారము గలుగుగాక. నీ కైల్లప్పుడును కళ్యాణముగను గాక.

పితాపురం రాజుగారు:—తల్లీ, నీకల సత్కార్యములకు నాకీర్ష్యుడు ప్రసాదించినదానిలో నుండి యిచ్చుటకు నే నెల్లప్పుడు సంసిద్ధుడను. నీకు వందనములు.

(శ్రీ పితాపురము రాజుగారు అతిమూత్ర వ్యాధినిషయమును పరిశోధనలను జేయుచుటకై 50,000 రూప్యములను శ్రీ గవర్నరుగారి కొనంగి సత్కార్యములకు తామెట్లు ధనమును కురిపించె దో మరియొకసారి వెల్లడించిరి).

వృష్టిగిరి స్వాములవారు.

ఒక హిందూమతస్థు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఇప్పటికి మూడున్నర నెలలక్రింద కావలి వాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ అవధానం సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు పూర్వార్చన పరాయణు లనిపేరు పెట్టుకొనినవారిలో కొందరు విదేశములకు సముద్రయానము చేసిన వారితో సంస్కృత కలుగజేసికొని రనియు, మరికొందరు ప్రతిదినము బ్రాహ్మణే తరులవలన తయారుచేయబడు సోదావాటరు త్రాగినియు, దోషములు మోపుచు ఈ కేసులు విచారింపి న్యాయము తీర్మానించ వలసినదని శ్రీ వృష్టిగిరి స్వాములవారి యొద్ద ఫిర్యాదు దాఖలుచేసిరి. మత సంబంధమైన కట్టుబాట్లు జరులు జనదాటవంతునట్లు చేసి మతము నుద్ధరించ వలసిన బాధ్యత స్వామివారిదై యున్నపుడు వారే స్వంతముగా కర్చుకొట్టి ముద్దాయిలకు నోటీసులు పంపిన బాగుండి యుండును. అట్లు చేయక ఫిర్యాదే బట్టలు కట్టవలెననియు, లేనియెడల కేసు విచారింతుటకు వీలులేదనియు స్వామివారి దివాన్ గారు చెప్పినందున సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు నోటీసు బట్టలు సహకరించిరి. దైకంకట్టి ఇప్పటికి 20 దినము లయినను ఇంతవరకు ముద్దాయిల కెవరికిని నోటీసులు స్వామివారి యొద్దనుండి రాలేదు. ఇట్టి యాలస్యమునకు కారణము శిలీసాకొమ్మని స్వామివారి వలన మరియొక దావాలో పిలువబడి వారియొద్దకు వెళ్ళుచుండిన బ్రహ్మశ్రీ కమలశ్రీ సీతారామయ్య గారిని కోరగా వారిసంగతి విచారుగాలితో ప్రస్తావించినంతట పారు నోటీసులు పంపుటకు అయిష్టము కనబరచినది!

కావలి సంస్కర్తలవై చేయబడిన దావా విషయములో ఉభయ పక్షముల వారిని విచారించుచు, కొందరు వాయిదా ఇప్పించుమని కోరినను అట్టి ప్రార్థనను చెవిని పెట్టకయులోకమంతయు ముగిసిపోయినట్లు ఎంతో హడావిడిగా,

సంఘమునకు కలుగగలహాని వృద్ధుల చక్కగా నాలాించుచు యే, త్వరపడ 19 మంది సంస్కరణ పక్షమువారిని అంతఃతెట్టిన ఈ స్వాములవారు వైచిత్ర్యపూర్వక ఫిర్యాదు విషయమై ఇన్నాఫ్ట్ ఇంత అశ్రద్ధ వహించుట ఏలనో తెలియకున్నది. సముద్రమునై పరదేశముల కేగుటయు, బ్రాహ్మణేతరులు తాకిన సోదావాటరు త్రాగుటయు దోషములు కావని స్వామివారి అభిప్రాయమై యుండునా? అట్లేన అసంగతియైనను లోకమునకు వెల్లడి యగునట్లు ప్రచురపరచుట యుక్తమని నమ్ముచున్నాము. లేక దోష కార్యములే యని వారి మతమైన యెడల దోషము సంఘములో ఇంతకాలమేల జరుగ నీయవలెను? కావలి సంస్కర్తలవై విరోధము పూని ఫిర్యాదు చేసిన పంచాగ్నుల సుబ్రహ్మణ్యగారి యందున్న అభిమానమును, వారి కార్యము త్వరలో చక్క పెట్టవలెనను కోరికయు, ఈ అవధానం సుబ్రహ్మణ్యగారి విషయమై లేవండుటకు కారణమేమో విశదము కాలేదు. ఈ సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు పంచాగ్నుల సుబ్రహ్మణ్యగారివలె స్వీడము ధనికమును కానందుననేమో ఈ వ్యత్యాసము? మతవిషయములలో చీదలని భాగ్యవంతు లని భేదములు చేసినయెడల స్వామివారి న్యాయవిచారణయందు వారి కెవ్వకోటి కుండు నమ్మకము తగ్గి క్రమేణ నశించునని తలచెదము.

బట్టలుకట్టుసంగతినిగురించి విక్రమాట వ్రాసియుగించెద. మతసంబంధమైన దావాలో దోషులను విచారింపి తగినరీతి కక్షించుట స్వామివారి ప్రాముఖ్యమని యెంచబడుచున్నది. మతముచెడినట్లుగాని దానివిషయితే కాపాడుట యందు ఫిర్యాదిచేసినవారికిని స్వాములవారికే ఎక్కువ శ్రద్ధయుండవలెనని మాయాభిప్రాయము. సంఘమునకు సంబంధించిన కేసులు జరిగినపుడు స్వాములవారు పోలీసుధిటుల సంపి నోట్సుల కనిపెట్టి వారిబట్టలనే సాక్షులపిలిపించి

విమర్శించుతీరుననే స్వాములవారును మతముపాడుచేయువారి విషయములో ప్రపర్తింపవక్కరలేదా? దోతనముపొరికి పోలీసు ధిటులవలె నీరసద్దను నెలజీతములందుకొనుకొన్నట్లు లనే కలుగ్నారు. వీరిలోకొందరిని ఇట్టిపనులకై నియోగించుట యుక్తము. లేనియెడల ఫిర్యాది చీదవాడై బట్ట కట్టలేనపుడు మతమేమికావలెను?

ఏదేలున్న అవధానం సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు కష్టపడి బట్టలుకట్టియున్నారు. ఇకనైనను వారికేసులో ముద్దాయిలకు నోటీసులుపంపి స్వామివారు కేసు విచారింతురని నమ్ముచున్నాము.

గవర్నరుగారి పర్యటనము.

జమీందారులు.

మాకోకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

రాగల నవంబరు నెలలో ఘనతరహాచిన శ్రీ గవర్నరుగారు గోదావరి జిల్లాలో పర్యటనము గావించుటని పత్రికల వలన తెలియుచున్నది. కాకినాడ రాజమహేంద్రవర పురములను శ్రీవారు తప్పక దర్శింతురు. అచ్చటి లోకలుభివృద్ధుల వారు మృణిశివలు సంఘములవారు, ఇతర సంఘములవారు విజ్ఞాపనములు చేసి శ్రీవారి ప్రత్యుత్తరములను పడయబడు. కొందరు గవర్నరుగారు యథాప్రకారము ప్రత్యేకరహస్య దర్శన మొనగుదురు. పాఠశాలలను, వైద్యశాలలను, ఫర్మాకాలలను జిల్లా కలెక్టరుగారి యేర్పాటుల చొప్పున గవర్నరుగారు చూచుట కేగుదురు.

గవర్నరులు మండలములలోని పట్టణములను చూచుటకు దయచేసినప్పుడు వారిదర్శనమునకు రెండరి జిల్లాలోని జమీందారుల కందరమును వాయితునామాలను కలెక్టరు లంపుదురు. వాని నాజమీందారులు శిరసావహించి, తమకెన్ని తొందర పనులున్నను, రాజరక్రమక్రిగారి ప్రతినిధులగు రాజధాని పరిపాలకులను దర్శించి తమధక్కిరి చెబుపుటకు నెలపు ప్రకారము హాజరుదురు. అట్టి జమీందారులను ప్రత్యేకముగ గవర్నరుగారికి ప్రదర్శించుట చివరకాలమునండి యాచారముగ నుండెను. రానురాను జమీందారులు కొందరు డిస్మిస్ట్ బోర్డులలోను కొందరు తాలూకా బోర్డులలోను కొందరు మృనిశివలు కవున్నులలోను సభ్యులుగ నుండియు కొందరు సన్మాన సంఘమున జేరుటవలనను గవర్నరుగారిని దర్శింప గలుగుచున్నారు. మిగత జమీందారులను పిలిపించిన మాటయే మరచి

పోయి వారి రాకపోకలను పాటించని గతిపట్టుచున్నది. 1912 సంవత్సర మాగష్టునెలలో సర్ మలేశ్ మిక్కు గారు కాకినాడ దయచేసినప్పు డిట్టిది సంభవించెను. శ్రీ పితాపురము రాజాగారు సన్మాన సంఘాధ్యక్షులుగన, తోటబిందు జరిగించిన వారుగను, కాలేజి కన్వెక్షన్లుగను గవర్నరుగారిని కలిసికొనగల్గిరి. శ్రీపోలవరము, కపిశేషరపురము మండలకు జమీందారులు కొందరు డిస్మిస్ట్ బోర్డు మెంబర్లుగ ప్రదర్శింపబడిరి. శ్రీరాజా సాధుసారథ అన్నారావు బహద్దరుగారు కలెక్టరు కచ్చేరిలో లో కట్టకడపట కూర్చుండెడియు, వారికి గవర్నరుగారి దర్శనలాభ మచటగాని నేరొకహాటగాని యానాడు సమకూడె కుండుటయు, ప్రతివారు నవ్వుడు చెప్పకొనిరి. ఇటులనే యితర జమీందారులు కొందరు తాము గోదావరివరదకు జంకక పడవలమీద వచ్చితిమనియు, తమ్ముకన్నె తిమారు వాడైన లేరైరనియు, నెప్పుకొనువి విండ్లకు మరలిరి. వచ్చిక చూచువారులేకున్నను, రాకున్న పక్షమున దానిని తిరిస్కార భావముగనెంచి దోషమెంచుచు కేమో యన్న భయము చిన్న జమీందారులకు గలదు.

ఈకూడె యథాప్రకారము జమీందారుల కాహ్వానముల సంఘాధ్యక్షు వారినిక సమూహముగ భావించివారిని శ్రీగవర్నరుగారికి ప్రత్యేకముగ ప్రదర్శించుట కేర్పాటు చేయటముఖ్యము. శ్రీపితాపురము రాజాగారును, ఆనంద్ శ్రీపోలవరము జమీందారుగారును, చీలినిగురించి సకాలమున మోదించి, అన్యులనును స్పృహపరుండు కృతహరించుచున్న శ్రీయ్యక్ష్మికో దొరగారికి చీలిని గురించి ముందు తెలియపరచి, జమీందారుల గౌరవమును కాపాడుచురుగాక! జమీందారులు మెంబర్లుగ నున్న జిల్లాసంఘమువారు చీలలో కృత్యము కలగించుకొన్నను అట్లేపణముండకలదు. గవర్నరుగారి ప్రాప్రాముఖ్య జమీందారుల సంధ్యమును, వానినిక ప్రత్యేకము పర్యవేక్షినిహారబాటు రాజేదు

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆంధ్రనామ సం॥ వ్రాసినది ౩౭ లు

మంగళవారము.

విగ్రహమా? సంధియా?

నేను నచ్చిన వాస్తవము బట్టి సర్వము, ఆస్తి యాకునిచ్చిన ప్రత్యక్షము మిక్కిలి న్యాయానుగుణము లక్షణము కానిది. తమ న్యాయాధికారులతో నాస్తియా ప్రతినిధులు కూర్చుండి తీర్పు చెప్పట రాజ్యాంగమునకే విరోధమగుటచేత సర్వయావారు దాని కియ్యకొనినారు కాదు. అధికారులను తొలగించు విషయమునను, ఆస్తియా హంగీరి స్వామ్యవిభేదక సేర మొనర్చి యుండునట్లు విచారణలో విశేషమయిననే తప్పు వాగవిషయమున జోక్యము కలుగజేసి కొనుట తేదని సర్వయా ప్రభుత్వము నాను నిస్సంయముగా తెలిపి తక్కిన విషయములలో ఆస్తియావారి నిష్ఠాను సారము ప్రవర్తించెదమని ప్రత్యక్షము నిచ్చియున్నారు. ఈ ప్రత్యక్షము నాస్తియాకు సమాధానకరము కాదేదనట మాచదునరు లెరుగుదురు. సర్వయా నిష్ఠానుకంటెను నెక్కువగా సమాధానమిచ్చు క్లితి లో లేదనట ఒక్కసందర్భముచే విశేషమయినది. ఈమెస్విన్ను ఆనుప్రదేశే పాంతమున డాక్టర్లు నడిపై ప్రమాణముచేయుచు సర్వయా నైస్యము లోక కొన్ని ఆస్తియా నైస్యముల నై తుపాకుల ప్రేక్షిం. ఆస్తియావారును నెదురుపడి నందున కొంతపోరాటము జరిగినది. కాని విగ్రహ మారంభమునందని మాత్రమింకను చెప్పు విలు లేదు. ఆస్తియైదువ్రాగా రెచ్చటనో నున్నవారు నిన్నుమధ్య రాజకీ లండనునచ్చి చేయున్నారు. పాముకాగారు తాము దర్శి పవెంచిన స్థానము లకుపోక కనునెత్తుకొని పారిను నచ్చి చేరినారు. ఆస్తియైదు మొదోపాయందంతయు మెత్తిబడినది. ఈతాగు బెయ్యములు తాంతిమైచుండ నేర్పాటు చేసికొనుచున్నవి. ఆస్తియైదు మంత్రి ప్రభువు గారు విషయములు ఆస్తియాకును సర్వయాకును మాత్రమే సంబంధించి యున్నయెడల తమకుజోక్య మనవసరములు యూజనయ్య లేనిచో కలుగు సాక్షి విషయముల పర్యాయించుకొనుటకు ఆస్తి రాష్ట్రముల రాయ బారులును సభకూటం శ్రేయ స్కరమనియు ప్రాన్లు, జడ్జి, ఇటలీ, ఆస్తియా రుష్యా సర్వయాలును తనత్రీవార్త లిచ్చియున్నారు. వివి విద్యనాణమునకు తేలలేదు. కాని ప్రభువు గారుమాత్రము సంధికాగలదను ఆశయంబున్నారు. ఆస్తియావారు చేతిప్రాప్తన సర్వయాపై కి మైస్యము లంబవకునని నిర్ణయించినట్లు పోనులో తెలియనచ్చి యున్నదట! ఆస్తియా రుష్యాలకు విభేదములు వచ్చియెడల సంధికై జర్మనీవారు పనిచేతునుని తెలిపియున్నారు. విభేదమువచ్చుటకు కారణము సర్వయాయే యగును. ఆస్తి యాను సర్వయాపై పడనిచ్చి పిదప రుష్యావచ్చిన మేము సంధి ప్రయత్నింతుమనట నిజముగా వాగ్చాకచ్యుతమే యని ఊహించుచున్నది. అన్ని విషయ ములుచూడ విగ్రహపక్షమో సంధిపక్షమో చెప్ప విలు కున్నది.

విగ్రహపక్షము హృదయశాంతి నిచ్చునని గా లేవు. 26 వ తేది కొందరు జాతీయపక్షపు వారునును తుపాకులను మోటారుబండ సాగ తెసి నెట్లెవచ్చు చుండగా వారిని యుద్ధభటు లడ్డ

గించిరి. దానిపై పోరాటము ప్రారంభ మయ్యెను. సైనికులు ప్రజలపై నాయుధముల వినియోగించిరి. అనేకులకు గాయములు తగిలెను. డబ్బిను పురము చేరునప్పటికి నచ్చటి ప్రజలును తిరుగబడి అల్లురులుచేసిరి. ఆచ్చటను సైనికులు తుపాకుల గాల్చిరి. మొత్తముమీద నలుగురు చచ్చుటయు ననేకులు గాయమందుటయు తటస్థించినది. ఆనగర మున నా సమయమున పూచీ తీసికొని సైన్యముల సాయమును గోదిన పోలీసు అసిస్టెంటు కమిషనరు వెంటనే పనినుండి నిలువబడియెను. సైనికులు తమతమ గదులలో నుండి మెదలకూడదని యుత్తరువైనది రెడ్డుండుగారు పార్లమెంటు సభలో నిషేధము తెచ్చి ప్రక్షిించి పెద్దచర్చ కెడమిచ్చినారు. ఆయుధముల విషయమున అల్పస్థుల వాడికి లేని నిర్బంధము ఐదింట న్యాయవంతుల ఇష్టాంశకు పెట్టినయెడల నిక సాగదని యీతడు వాదించు చున్నాడు. ఆస్తియైదు మహాశయుడు సైన్యములకు కోపకారణము కలదని మొప్పుకొనుచు వారుచేసిన కనిమూత్రము ఖండనీయమని వక్కాణించినాడు. ఎదురుకత్తువారు పశుబలమును ప్రోత్సహించుట చేసి వారే ప్రభుత్వమునకు నచ్చినను ఇల్లాండును పరిపాలింప జాలరని మోచ్చరించి యున్నాడు. డబ్బిను నందలి పోలీసు కమిషనరు రాజీనామా నిచ్చి తొలగినాడు. ప్రభుత్వమువారు కొన్నివారముల పట్టురెచ్చ సామగ్రి నించుకొని ఉత్తరసముద్ర ప్రాంతమునకు పోవల సినదని కొన్ని యుద్ధనావల నేమించినారు. స్వ పరిపాలన చట్టము నిష్ఫలమైన తాత్కాలికముగ జాతీయ ప్రభుత్వము నెలకొల్పవలెనని డబ్బినులో నిర్దారణ యగుచున్నది. ఇట్టిసమయమును దరింప నాస్తియైదు మహాశయుడే సమర్థుడు. ఆతడేమిచేయు నో యేమి కలుగునో వేచియుండినగాని తెలియదు.

రాజమహేంద్రవర పురపు వర్తకులు ట్రా ఫిక్ మేనేజరుగారికి బంపిన తంత్రీచార్తను మరియు కచో ప్రచురించితిరు. దానినిబట్టి 15,000 సంఘల ధాన్యము ఆక్రేషనులో నిలనయుండి పోయి మురుగునల్లు తెలియచున్నది. వాగినులు లేనందున కడ చిన ఒక్కమాసముగ నెగుమతి సరిగా నగుచుండ లేదనియు వనికి నెక్కుడాటంకము గలిగి నష్టమగు చున్నదనియు వ్యాపారస్థులు మొరొప్పొచ్చుచున్నారు. వానలు బలమగునగున నీశస్త్రమెన్నియో రెల్లు అధికమగున కనుటకు సందేహములేదు. అది యేమి చిత్రమో గాని రైల్వే యధికారుల కింకను ఏర్పాటులు ముంబుగా చేయు నలవాటే పట్టుపడ లేదు. ఇటీవల సుమారు రెండుమాసముల క్రింద తెనాలిలో నిట్టినిక్కట్ల సంభవించుటను గురించి వ్రాయుపూర వైతిని. మాటికి మాటికి నీరీతి మొరలు వచ్చుచుండుట రైల్వేవారి యసమర్థతకు సూచకము కాగలదు. ప్రతి సంవత్సరమును ప్రజల ద్రవ్యమునుండి వడ్డీల కనియేను, మూలధనమున కనియేను, ప్రభుత్వమువారు రైల్వేలపై ద్రవ్యము వేనవేలు సెలవు చేయుచుండుటయు, ప్రజలు దిన దినమును నీరీతి వ్యాపార సౌకర్యములు లేక వండుచుండుటయు సమన్వయము చేయుటెల్లో తెలియరాదు. రైల్వేయధికారు లికముందైనను నిట్టి కష్టనష్టములు సంభవింపకుండ ప్రయత్నములు సల్పుమరని నమ్ముచున్నాము. రాజమహేంద్ర వరము విషయమున వెంటనే తగినచర్య పుచ్చుకొందురనియు విశ్వసించు చున్నాము.

ఈ దక్షిణ రాజధానిలో నతిమూత్ర వ్యాధిని గురించి కరిశోధనలు నడుపు నిమిత్తము ఎవ్వరో యొకదాత ప్రభుత్వమువారికి రు 50,000 ల నియ్య

నంగీకరించి రనియు పనిజరుగ గలదనియు నిదివరలో నొక పర్యాయము తెలిపితిరు. ప్రభుత్వము వారి పప్పుడు ప్రకటించి యుండు నొక యుత్తరువు ననుసరించి ఆదాత మరియెవ్వరో కారనియు నాంధ్ర దేశమున నిరంతరమును జనుల మనములలో నాడుచుండు పితాపురము రాజాగారే యనియు తెలియ వచ్చుచున్నది. వీరి చూడార్య మిప్పటికి లోకవిదితమయి యుండుటచేత మాటలచే వర్ణింప బూనుట యననసరము. ఒక్క విషయమునకయి గాక జనోపయోగ విషయముల పెక్కింటికి నింత ధారాళముగ ధర్మము చేసినవారు ఈ దేశముననే కాదు అన్ని దేశములను అరుదనిన చాలును. వీరుపక్రమింపించ దలంచిన పరిశోధనకు డాక్టరు. డబ్లియ. ఎన్. ప్యాటరుసనుగారు నియమితు లయినారు. పైతనిభి కేర్పడిన కమిటీలో ముగ్గురుగురు. అందులో శ్రీయుత ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు బి. ఏ. బి.ఎల్. ఒక్కరు. వీరు పితాపుర జమీందారు గారి ప్రతినిధి యని యూహించు చున్నాము.

త్రెక్కిలుబ్యాంకు దివాలాసందర్భమున విచారణకు దేబడిన జాఫర్ జేనూబను మేనేజరుకు నేడు సంవత్సరముల శిక్ష విధింపబడినది. కోట్లకొలదినష్టమునకు పాలుచేసి ఆరుమాసముల తేలిక శిక్షతో తప్పించుకొనిన ఆర్బిత్తునాటుతో పోల్చిన యెడల నీశిక్ష మహామోరముగ కనిపించక పోదు. కాని జాఫరుచేసిన పనులకు నిజముగా నీ ప్రతిఫలము తగినదనియే చెప్పవలసి యున్నది. లోకుల ద్రవ్యముకొని ఫిజిచ్చెదనని నడివి యాతరజ్ఞాన శూన్యలను డైరెక్టరులను కావించి దొరికిన దుడ్డును తన బంధువర్గమునకు బంచిపెట్టి దివాలా తీయుటకంటె నాస్తియే మే ముండున్ను? ఈతని కేసులో బయలుపడిన మహాచిత్రవిషయము ఈతడు డైరెక్టరుల నేరుటలో చూపిన ప్రతిభయే. అందులో నొక్కడు ఫిజిచ్చుకొని జాఫరును “ఏమయ్యా, పనియెట్లు జరుగుచున్నది? అప్పుతీసికొను వారందరును నురానామనుష్యులే కదా?” యనువాడట! “ఓ బాగుగ పని యగుచున్నది. అందరు అప్పుదారులు ధన పంతులే” అను ప్రత్యుత్తరముతో తృప్తిపొందువాడట. ఇతడు ఆంగ్లభాష నెరుగడు. ఇతర డైరెక్టరు లనేకులవలెనే బ్యాంకుపని యనిన నేమో యీతనికి తెలియదు. ఇట్టివాడు కొందరు విద్యావంతులలో కూడ కలరు. కావున నికముందైనను మనవారు నిధుల డైరెక్టరులుగానుండ నెంచువారైన తమ కర్తవ్యము నెరుంగుటయు నిధులలో ద్రవ్యముంచ గోరువారైన డైరెక్టరులు తగినవారా కాదాయని యాలోచించుటయు ముఖ్యముగా గమనింప వలసి యున్నది.

కలకత్తాలో న్యూమార్కెట్టును మార్కెట్లో కటి కలదు. దాని సూపరింటెలు ఇదివరలో తెల్ల వారే యగుచుండిరి. వారి యధికారమున పనులు బాగుగ నెరవేరక పోవుట కాక దోషములును పొడసూపుచు వచ్చెను. కావున నిప్పడొక హైందవుని నా పదవికి నేమింప వలసినదను మాట విన వచ్చినది. పాపమైరోపియనులలో కొందరికి కర్ణ కశోరము. ఆమార్కెట్టులో వస్తువులు కొనుటకు పోవువారు ఐరోపియనులు కావున మార్కెట్టుధికారి యైరోపియనే కావలెనట. అమ్మువారందరు హైందవులే కదా! మార్కెట్టు కట్టుటకు పెట్టిన ద్రవ్యము ముఖ్యముగా హైందవులదేకదా. మార్కెట్టు సూపరింటెల హైందవుడు కారాదో? మంచి జీతము దొరకునని కాబోలు!

సర్వీయా ఆస్త్రియాలస్థితి

సర్వీయావారిజవాలు

బిల్లాండు స్వరాజ్యము.

జాతీయవాదుల అగ్రహము.

బిల్లాండు జాతీయవాదుల అగ్రహము.

ఆస్త్రియా సర్వీయాల సంక్షేపము

సర్వీయావారిజవాలు

అండు జులై 27:— ఆస్త్రియావారు తమ అంత్యసంక్షేపములో కోరినకోరికలలో ఒకటి రెండవదిగా వారికి సర్వీయా దొరతనమువారు అంగీకరించినారు. ఆస్త్రియా యువరాజును, ఆయన భార్యను, సెరావెనో పట్టణములో చంపుటకు జరిగిన కుట్రవిచారణలో ఆస్త్రియా ప్రతినిధులు కూడ ఉండవలయునని ఆస్త్రియావారు కోరిరి. ఇందుకు సర్వీయావారు ఒప్పుకొనలేదు. కాము నిరూపించు ఉద్యోగులను పని నుండి తొలగించవలసినదని ఆస్త్రియావారు కోరిరి. ఆ ఉద్యోగులు ఆస్త్రియా దొరతనమునకు ఫలానిహాసము చేసినారని అకోర్టువారు నిర్ధారణ చేయుపక్షమున నిరభ్యంతరముగ, పని నుండి తొలగించుదురా, అని సర్వీయావారు తెలియజేసిరి.

జవాబు త్వరితముగ లేదు.

వియన్నా జులై 28:— సర్వీయావారి జవాబును గూర్చి ఆస్త్రియా వాక్కింది ఆభిప్రాయమును కలిగి యున్నట్లు వియన్నా నగరములో ప్రకటింప బడినది. ఆస్త్రియావారి కోరికలను సెరవేర్చుటకు సర్వీయావారు సర్వ సిద్ధముగ నున్నారన సభిప్రాయమును ఇతరులకు కలిగింప వలయునని, సర్వీయావారి జవాబును పంపిరి. కాని, సర్వీయా దేశీయులందరూ వంశసభ్యులు కలిసి నెట్టుకొని యున్నారు. దీనినిబట్టి మాత్రమే సర్వీయా దేశమువారు ఆస్త్రియామీద పన్ను కుట్రలను మూసివేయ నిశ్చయించినట్లు తోచును. కాబట్టి సర్వీయావారి జవాబు త్వరితముగ లేదని భావింపవలయును.

జనరలు పట్టుకున్నారు.

సర్వీయాదేశపు జనరలు పట్టుకున్నారు ఆస్త్రియా వారు అరెస్టుచేసిని వ్రాసితిమి. వారిని విడుదలచేసినారని తెలియపర్చినది.

ఒకచోట యుద్ధము జరుగుట.

అండు జులై 27:— బిల్లాండు కాంతిలో యువరాజునుగ నుండగ, వానాబునదిలోని యొక స్త్రీమయ నందుండి సర్వీయావారి వైనికులు ఆస్త్రియావారి వైనికులవై తుపాకుల పేల్చినది తెలియుచున్నది. ఈకారణమున సెమెన్స్ బినువద్ద యుద్ధము జరుగుచున్నది.

ఆస్త్రియావారు అండుచేరిరి.

ఆస్త్రియావారు బిల్లాండుస్థితి చేరిరి. వారు వచ్చునప్పటికి రాత్రి రెండు గంటలులయినది.

జర్మనీపక్షపత్తి

విల్లియం చక్రవర్తిగారు టీనుందున్నారు.

యుద్ధమునకు బంతులు చేరుట.

ప్యాంకు జులై 28:— తేపు ఆస్త్రియావారు సర్వీయావారి మీదికి యుద్ధమునకు వెళ్లుచునని, ఆస్త్రియా దేశము యొక్క రాజధానియగు వియన్నా పట్టణమునుండి ప్రాన్సు ముఖ్య పట్టణయగు ప్యాంకు నగరమునకు వచ్చిన నింతివార్త వలన తెలిసినది.

గ్రీసు రోమేనియాలు.

గ్రీసువారు రోమేనియావారు బాల్కనులందు అధికారప్రాబల్యముగూర్చి ముచ్చటించుకొని రని రూటునకు తెలిసెను.

హోలాండు: - తెల్లియము.

హోలాండువారును, బెల్జియమువారును ఈవివాదమునందు తటస్థముగ్నాండు నేర్పాటులు చేయుచున్నారు.

రుష్యాలోనినమ్మె నిలుచుట.

పీటర్సుబర్గ్ జులై 27:—నమ్మెకట్టు నిలిచినది. పని వాండు తమ దేశభిమానమును జూపుచు జాతీయ కీర్తనలు పాడుచున్నారు.

రాయబారుల గలసికొనుట.

నేడుకామున్నసభలో సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారిట్లు చెప్పిరి— శుక్రవారమునాడు మధ్యాహ్నమున రాయబారుల గలసికొని వారితో నిట్లుచెప్పితిని:— ఈవివాద మాస్త్రియావారికిని సర్వీయావారికిని మధ్యమే జరుగుచున్నపుడు జోక్యముకలుగ జేసికొనుటకు మనకవసరములేదు. అయినను ఆస్త్రియావారికిని రుష్యావారికిని వివాదము గలుగుటసంభవించిన మనకందరకును సంబంధముకలుగును.

గ్రేగారి యత్నము.

ఆస్త్రియావారికిని సర్వీయావారికిని వివాదముపుట్టినదని తెలియగ నే గ్రేగారు పేరుకువను, బెల్జియనునకును, రోము నకును తంపించిరి. అండులోని తమరాయబారులు గ్రేగారిని కలసియుచ్చటించుట వారి కక్షయత మేమో తెలియజేసిరి. వారు సమ్మతించిన ప్రస్తుతముండు చిక్కుల సవరింప మాన్యు కనుగొన ప్రయత్నములు జరుగును. అప్పుడే వియన్నాకును, వెంటు పీటర్సు బర్గునకును, బెర్లిన్ నకును, లెంతివార్తవచ్చిరి. ఆ వార్తయాలమున రాయబారుల సభ విడుదలయిన జవాబులు పూర్తిగా రాలేదనియు, సభా భగవతులు తేలువరకు యుద్ధ సన్నాహము నాపుజేయవలసినదనియు కోరిరి.

మధ్యరత్తియమునకు జర్మనీవారి సమ్మతి.

బోవారులాగారిట్లు ప్రవించిరి—గ్రేగారు నూచించిన మధ్యరత్తియమును విల్లియం చక్రవర్తిగారు ఒప్పుకొనిరా? గ్రేగారిట్లు జవాబు చెప్పిరి—రష్యావారికిని ఆస్త్రియా వారికిని మధ్యరత్తియము ననువుల జర్మనీ దొరతనమువారికి సమ్మతిమే. రాయబారుల సభనుగూర్చి జర్మనీ వారింకను జవాబు నీయులేదు.

గ్రేగారి స్టేటుమెంటు.

అండు జులై 28:—నేడు కామున్న సభలో సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారిట్లు చెప్పిరి— ఇట్టిక పక్షము మగు తరుణమునందు ఒక్కదేశమువారు చేయు ప్రయత్నములు ఫలించ నేరవు. నాలుగు దేశములవారు కలసి పనిచేయుట ముఖ్యము. నేను నూచించిన ప్రయత్నమును వా గానూచించిలో లేనో తెలిసికొను సాధకాశము లేకపోయినది. నిష్పక్షపాదమును, స్నేహముగ్నియుగల రాజ్యములవారు గలసి ఉద్ధమపక్షములవారికి సమ్మతము గాజీపక్షముల గుమర్తుట వైకను నేరిచ్చిన సలహా వినియోగపరచవచ్చునని సర్వీయావారిచ్చిన సమాధానముబట్టి తెలియవచ్చుచున్నది.

మహావిప్లవము.

ఈవివాద మాస్త్రియావారిని సర్వీయావారిని వాటి మతీయమునమోరాజ్యమునకు సంబంధము కలిగినచో నిరీక్షిత న్నడు వైరోపాఖండమునకు సంభవించని మహావిప్లవ సంభవించక మానదు.

ప్రాన్సుదేశమువారి సమ్మతము.

సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారి ప్రయత్నమును ప్రాన్సుదేశమువారి రంగీకరించినది రూటునకు తెలిసినది.

ఇటలీవా రొప్పుకొనుట.

రోము జులై 28:—సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారిప్రయత్నమును ఇటలీవా రొప్పుకొనిరి.

వ్యాంకులు.

బెర్లిన్ జులై 28:—భరలింకను తొగినచో వ్యాంకువారు జోక్యముపుచ్చుకొందురు. ఒక వైద్యవ్యాంకువారు బంగారునాణెముల నియమానిరి. జర్మనీలో నేపొంగుబాంకులలోనుండి చాలవరకు సొమ్ము తీసివేయబడుచున్నది.

రెగిస్ట్రాస్థితి.

వెంటు పీటర్సుబర్గ్ జులై 27:—దీక్షితు దొరతనము వారును జర్మను దొరతనము వారును తమ పలుకుబడివలన

యుద్ధము సంభవించునంద రాజీగ పరిష్కరింతునను ఆశవలన నిన్న వెంటుపీటర్సు బర్గ్ కాంతిముగ నున్నది.

ప్యాంకువారి ఆభిప్రాయము.

ఆస్త్రియావారు వాటికి సమ్మతించునని నిరాశపూర్వమును సోదములో కలిగినది.

బెల్జియమువారి ఆశ

ఆస్త్రియావారు, మధ్యరత్తులు రాజీచేయుట సమ్మతించునని బెల్జియమువారు ఆశకలిగియున్నారు.

వియన్నా పత్రికలు

వియన్నా నగరమునందలి వాగ్దాపత్రికలు, ఆస్త్రియా వారిని యుద్ధమునకు కుదుడని ప్రోత్సహ పరచుచున్నవి.

రోముపత్రికలు.

ఆస్త్రియా సర్వీయా సంక్షేపములో వివిధముగ జోక్యమును కలుగజేసికొనవచ్చని రోమునగరమునందలి పత్రికలు ఇటలీ దొరతనమునకు సలహాను ఇచ్చుచున్నవి.

ప్రాన్సుదేశము.

నేడుప్రాన్సుదేశములో జరుగుచున్నయుద్ధమునన్ని విదేశీయ కాన్సులుల భరలు 1½ నుండి 1½ నకు తగ్గినవి.

వ్యాంకులు.

బుడాపెస్టువ్యాంకు మూసివేయబడినది. బెర్లిన్ నందును బెర్లిన్ నందును గూడ మూసివేయబడినది. ప్రభుత్వమువారి బాంకులు తెరచివేయుచున్నవి.

అయిరాండు స్వరాజ్య కల్లోలము.

జర్మను గండ్రగళము

లిబ్ లుపత్రికల ఆభిప్రాయములు

అండు జులై 27:—జర్మను నగరములో జరిగిన గండ్ర గళమునకు లిబ్ లు పత్రికలు జనసంహార మని పేరుపెట్టినవి. ఈజనసంహారమునకు, లిబ్ లు పత్రికలు మండిపడుచున్నవి. నేమనెట్లు వాలంటీర్లు, కమాన్సులు, శుపాకులను నిగుమతి చేయు బిల్లుండు వారిని ఒక విధముగాను, అల్పపురు వాలంటీర్లు, కమాన్సులు, శుపాకులను నిగుమతిచేయు అల్పపురు వారిని ఇంకొక విధముగాను, గన్న మెంటు: వారు ఆదరించుచున్నారు. భేదముగ ఆదరించుటవలన ద్వేషము పుట్టును. ఇట్లు భేదముగ ఆదరించుటకు కారణమేమోగన్న మెంటువారు తప్పుక తెలుపవలయును అనికూడ వ్రాసినవి.

వైనికులునుపాకులుకాల్పుట

వైనికులు ద్వై నానామునందలి, వాగ్ కాదులకు కేసులకు ప్రాప్తము నాలుగు ప్రదేశములలో శుపాకులను కాల్చినది డెయిల్ క్రానికల్ పత్రికకు నేడు ద్వై నానామునుండి ఇంతి వార్తవచ్చినది.

జర్మను సంక్షేపము.

జర్మను నగరములో నేమనెట్లు వాలంటీర్లు శుపాకులను కాల్చిన నేకు కుగ్రావైయుని ఉత్తరమైనది.

బెర్లిన్ గారి ప్రసంగము.

బిల్లుండుదేశమునకు వెళ్లుటయగు బెర్లిన్ గారు వైనికుల చక్రవర్తుగూర్చి ఇట్లు చెప్పిరి:—నేమనెట్లు వాలంటీర్లు ప్రవృత్తికొంతిమంపైవైనికులకు కోపమును కలిగించినది. కోపమునచ్చినందున వైవారి ఉత్తరమతేదే శుపాకులను కాల్చిరి. వై అధికారులు వెంటనే వైనికులను మందరించి శుపాకులు కాల్పుటను ఆజివేసినారు.

వైనికులు ఆసుప్రతిభాంకులు.

ద్వై నానాములో జనలవై శుపాకులను కాల్చిన వైనికులలో 16 మందికిని, వైనికాధికారులలో ఇందరిని. దెబ్బలు తగినవి. వీరు ఇప్పుడు ఆసుప్రతిభాంకులు. గన్న మెంటు వారి ఉత్తరపులను నిరాకరించిన బోగిసువారిని దెబ్బను చేసినారు.

జర్మను సంక్షేపమునుగూర్చి చర్చ.

అండు జులై 27:—జర్మను సంక్షేపమునుగూర్చి నేటి రాత్రి వ్యా మెంటులో చర్చవచ్చినది. ఈసమయమున లెక్కంకు గారు వాలంటీర్లు ఉద్యమముయొక్క పూర్వస్థితిను తెలిపిరి.

ఆయుధశాసనము.

తాత్కాలికముగ ఏర్పరచిన ఆయుధశాసనము నేడున లిబ్ లులకు చాలవచ్చినముగ నున్నది. ఈశాసనమును ఏర్పరచేయవలసినదనిముఖ్యమంత్రిని ఆస్త్రియావారి ఇనికొ కోరినారు. ఇప్పుడు తిరిగి కోరుచున్నారు. అని ఇద్దరుండుగాగినది.

కమిషనరును ప్యాసిక్యాంకు చేయుచునుట.

జర్మను పోలీసు కమిషనరు సర్ గాబ్ రాను గారిని ప్యాసిక్యాంకు చేయవలయును. ఈగండ్రగళమును గూర్చి

నిష్పక్షపాదిగా విచారణ చేయవలయును. వైదికత చర్యల నుగూర్చి విచారణ జరుపవలయును. ఈ గ్రంథశాస్త్రములో దోషములు చేసినవారిని క్షమింపవలయును. నేమనెదలెను, ఆత్మస్తుతానికి ఒక్కవిధముగా చూడవలయును. ఆత్మస్తుత వారు ఎట్టిచర్యలు చేసినను వారికోరికతోక, వారుచేసిన చర్య లనే నేరములు చేసినవారు. వీరిని తుపాకులతో కాల్చు గున్నారు. తేమలో వేయించున్నారు. దెబ్బింపుచున్నారు. గవర్న మెంటు వారు ఒకరినొకరివలెగాను, ఇంకొకరిని ఇంకొక విధముగాను. చూచుట వింతముగా చాలమందికి ఇచ్చుములేదు. అందరిని ఒకేవిధముగా చూడవలయును.

దక్షిను యల్లల విషయమై చర్య
లండను జూలై 27:—కామస్సు సభలో నేడు రెడ్డుండు గారు దక్షినులో జరిగిన కేసులను గూర్చి తెలుపవలసిన దని యడిగిరి.

విశ్వాగారిలు చెప్పిరి:—పోలీసు అఫీస్మెంటు కమిషనుకు పైనికులసహాయమును గోరెను. వీనిచాధ్యత ఆయనమీదనే ఉన్నది. ప్రస్తుతము పనిలోనుండి తప్పింపబడినాడు. ముందు విచారణజరుగును.

సభ నిలువరేదు.
రెడ్డుండుగారు సభను నిలువరేది. ఈత్యామును గురించి నేటిరాత్రి చర్చింతురు.

దక్షిను విచారమున మునుగుట.
దక్షిను నగరము విచారమున మునుయున్నది. వైదికులందరును బాంకులలో నుండి కదలుటలేదు.

గాయములు తగిలినవారు.
గాయములతగిలి వైద్యకాలముందున్నవారికి గుణము కలుగుచున్నది. నగరమును చూడవచ్చినవారు వెదలి పోవుచున్నారు.

లార్డు మేయరు.
లార్డు మేయరుగారు దక్షినులో జరిగిన ఘోరముల గురించి పలకెనదని రెడ్డుండు గారికి తెలిసిచ్చిరి.

అఫీస్మెంటుకమిషనుచర్య
దక్షిను నగరమునందలి అఫీస్మెంటు కమిషను హోరల్ గారు నేపాసాహాయ్యము కోరుట కోచనియును. దొరతనము వారు నేమనెదలెను వాలంటీర్లను, ఆత్మస్తుత వాలంటీర్లను ఎన్నుకొను భేదముగచూడలేదు. హోరల్ గారిచర్య భేదముగ జూచుచున్నట్లు తెలుపుచున్నది. గవర్న మెంటువారు అనలంబించని సద్దతిని హోరల్ గారు అనలంబింపరాదు. నేనే ఉత్తరవానిని నేనలను పిలిపించి వారిచే, తుపాకులను కాల్చించినది నేనే. ఈ విషయములో ఇంకొకరికి జోక్యములేదు. దీని కంతకును నేనే ఉత్తరవానిని హోరల్ గారు చెప్పినారు. కమిషనును రాసుగారుకూడ ఈ కలవరమునకు కారణభూతులని విచారణలో తెలుపవలసిన వారినిగూడ పనినుండి సస్పెండు చేయవలయును.

బోనవల్లగారు.
బోనవల్లగారు ప్రసంగము చొదలయుచున్నది. కమిషను గురించి పాకులను దిగుమతి చేసి కొనని మర్రిని దొంగిలించు వారు హోరల్ గారికి ఉత్తరపులను ఇచ్చియున్నారా? అట్టియుత్తరపులందీయున్న పక్షమున హోరల్ గారు తుపాకులను దిగుమతి చేయువారిని ఆటంకపరచి యుండుదురు. ఆటంకపరచిన మిన్నకున్న పక్షమున సంక్షోభము జరిగియుండుదురు. దొరతనమువారు ప్రభుత్వాధికారులను చల్లాయించుట మానివేసినారు. హోరల్ గారి దోషమేమి కలదు. రహస్యమును గుపాకులను దిగుమతిచేయుట వ్యాయ కాననమునకు విరుద్ధమని దొరతనము వారు నిర్ధారణ గుంపబడుచున్నారు. ఈ అసమర్థత కారణమేమో రెడ్డుండు గారు చెప్పినారు. కాబట్టి రెడ్డుండు వ్యవహారమును పరిష్కరించుటకు నేతమునందలి ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనవలయును. ఇంతిన్ని ఎంకొకమాట లేదు.

అఫీస్మెంటుగారు ప్రసంగము.
వైదికులకు చాల చిరాకు కలిగింపబడినది. దక్షినులో జరిగిన సంక్షోభము కోచనియైనది. దక్షిను చర్యలు ఖండింపబడుచున్నవి.

రెడ్డుండును ఏలుట కష్టము.
రెడ్డుండును పరిపాలించుట నానాటికి కష్టతనముగ మున్నది. ప్రతివర్షము వాగు నుపానియవిష్టులు కానవచ్చుదురు. మూలచేయుట గొప్ప సుగుణమని తెలుచుచున్నారు. అందువలననే రెడ్డుండుపరిపాలన కష్టతనముగ మున్నది. ప్రతివర్షము నుపానియవిష్టులు కానవచ్చుదురు. మూలచేయుట గొప్ప సుగుణమని తెలుచుచున్నారు. అందువలననే రెడ్డుండుపరిపాలన కష్టతనముగ మున్నది.

బాల్ ఫరు గారు
పరిపాలన జను ప్రదముగా జరుగుటకు గవర్న మెంటు అధికారుల సాహాయ్యము ఉండి తీరవలయును.

గాం నే మేజ్ నాల్లు గారు.
ఒకసంప ఆత్మస్తుతలో తిరుగుబాటు చేయుటకు తీవ్రముగ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ప్రతిపక్షమువారు గవర్న మెంటు చర్యలను ఖండించు చున్నారు. ఇట్లున్న గవర్న మెంటువారు నిరుపమత్వంలో పడియున్నారు. ఈమట్టు ఎంతకాలము ఉండునో తెలుపవలయును. పిమ్మట నాటిసభ ముగిసినది.

కమిషనురు పనిమానినాడు.
దక్షిను పోలీసుకమిషను సర్ జాన్ రాసుగారు ఉద్యోగమునకు రాజీయిచ్చినారు.

రాజుగారు.
రెడ్డుండు వ్యవహారము చిట్కలపాలై నందున రాజుగారు గుడ్డు తుడ్డును దర్శింపవలయునను సంకల్పమును ప్రస్తుతము మానివేసినారు.

జనుల గోల.
నిన్న సాయంకాలము దక్షిను నగరవాసులు వైదికులండు బారకాచులనద్ద గోలచేసినారు.

సోల్దరులు దెబ్బలను తప్పించుకొనుట.
వెస్టుకెంటు రెజిమెంటునందలి వైదికులు కొందరు దక్షినుగుండ్ లండనుదరికి వెళ్లుచుండిరి. వీరికి దెబ్బలు తగలవలసినదే కాని ట్రాంబుండ్లలో దాగుకొని దెబ్బలను తప్పించుకొనిరి. పోలీసువారుకూడ వీరికి శరణ్యము నొసగిరి.

చనిపోయినవారినిగూర్చి పార్కీ నలు.
దక్షిను సంక్షోభములో చనిపోయినవారి ఆత్మలకు కాంతికలుగుగాక యని 650 మంది వాలంటీర్లు. 1500 మంది జనులును ఒకచో కూడి పార్కించిరి. వీరందరును మోకాళ్లపై కూర్చుండి పార్కించిరి.

తాత్కాలిక ప్రభుత్వము.
రెడ్డుండు స్వరాజ్య వ్యవహారము అభివృద్ధిముగ ఫెక్టరము కాని ఫక్షమున రెడ్డుండు నేమనెదలెను, తాత్కాలిక దొరతనమును ఏర్పరుచుటకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు.

ఇంగ్లండు యుద్ధనావ.
జిబ్రాల్టరు జూలై 27:— ఫ్లోరెన్సువిద నున్న ఉద్యోగులసెలవు రద్దుచేయబడినది. గలెస్ ఫను, అను యుద్ధనావను రేపటినుండి మరమ్మత్తు చేయనెంచిరి. ప్రస్తుతము మరమ్మత్తు చేయకదని ఉత్తరవైనది.

లండను జూలై 27:— రెండవవావికాదశ్యములో నున్న నావికులను ప్రస్తుతము డిడ్డుకురావద్దు, యుద్ధనావలోనే యుండవలసినదని ఉత్తరవైనది.

యుద్ధనావ.
జిబ్రాల్టరులోనున్న యుద్ధనావ “గెలరోక్”ను ఇంగ్లండుకు తీసికొనిరమ్మని గవర్న మెంటువారు ఉత్తరపులను బంపినారు.

యుద్ధనావలను సిద్ధపరచుట.
పోర్టులాండునంద 29 యుద్ధనావలలోను, క్రైజయరులలోను, రాత్రిపూట, రాక్షసబొగ్గు వేయుచున్నారు. ఆ నావలను యుద్ధసమయమునకు కావలసిన సామగ్రితోను, ఆహారపదార్థములతోను నింపుచున్నారు. ఉత్తరసముద్రమునకు పోమ్మని ఉత్తరవైనదని ప్రకటింపబడినది. యుద్ధపు ఆగోసు వారు, ఏయుద్ధనావ ఎక్కడనున్నదో తెలుపుట మానివేసినారు.

ప్రెసి డెంటు పాయిం కేరుగారు.
నేరుసునకు తొందరగా మరలివచ్చుట.
కోనెక్ హోనును క్రెస్టియానియాను దర్శించువందగనే ప్రెసి డెంటు పాయిం కేరుగారు త్వరితముగ నేను కోనెక్ హోజెక్ మీదుగ నేరుసునకు పోవుచున్నారు.

మరణము.
లండను జూలై 27:—మేజర్ యూస్టిన్ లాడర్ చనిపోయిరి.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు. దక్షిణహిందూస్థానము.

రాజమండ్రి వర్తకుల యిబ్బందులు.
(ఒకవిలేఖకుని యొద్దనుండి)

రాజమండ్రి జూలై 28:—ఈక్రింది సమాచారమును. రాజమండ్రి వర్తకులు చెప్పి పురి దక్షిణహిందూస్థాన రైలుపే ఏజంటుకు పంపిరి:—నాగపటాము, కల్లికోట, మున్నగు స్థలములకు వెళ్లవలసిన పదునైదువేల బస్తాలు నెలదినములనుండి పడియున్నవి. సరకు నిలువయుండుటకు పాకలులేనందున వర్షములుకురిసి పాడైపోవుచున్నవి. సరకులేయుటకు తగినన్ని కాలిబండ్లు లేనందున సంవత్సరమునుండియు మేము కష్టపడుచు నేయున్నాము. దీనివలన చాలనష్టము కలుగుచున్నది. కాని మాసంగతి చూచినవారలేరు. ఈమాసములో ఖాళీనెట్టెలు చాల పంపబడునని యనుకొనుచుంటిమి. ప్రస్తుతము మేము పొందుచున్నంత యిబ్బంది యిదివరకెన్నడు కలిగియుండలేదు. కావలసినన్ని ఖాళీనెట్టెలు సప్లయ చేసినగాని మా వ్యాపారము కట్టిపెట్టుకోవలసివచ్చును. ఇంచుక శ్రద్ధతో గమనించి యిక్కడినుండి సరకును పంపివేయుట కేర్పాటుచేయుటకు ప్రార్థించుచున్నాము.

పార్సీఏజంటు ఆత్మహత్య.

సికింద్రాబాదు జూలై 27:—రాజీనోదరల సరకుల పాకలో నిన్న ఒక దుఃఖకరముగుసంగతి జరిగినది. డి. ఎక్. దానాభాజీయను సబుఏజెంటు పిస్టోలువేసికొని చనిపోయియుండెను. చేతిలో పిస్టోలున్నది. ఇతడు బానుగోనుకు బడిచేయబడినట్లు. దానిమీద కష్టముతోచి ఆత్మహత్య తేసికొనెనని విచారించగ లేలినది. తాత్కాలికముగ మన స్థిమితములేనందున ఆత్మహత్య చేసికొనినట్లు పంచాయతీదారులు తమయభిప్రాయమిచ్చిరి.

బంగారము.

హరింజిప్రభి మరణము.
కలకత్తా పౌరుల మహాసభ.

కలకత్తా జూలై 27:—కలకత్తా పురజనులును రాజధాని పౌరులును, హరింజి ప్రభియకాలమరణమునకు తమ విచారమును వెల్లడింపుటకును, రాజప్రతినిధిగారి యెడలను వారి కుటుంబము నెడలను సానుభూతిని కనుపరచుటకును నేటి సాయంకాలమున పురమందిరములో నొక మహాసభ జరిగిరి. మహాజనుల సేవలూ సభ నలంకరించిరి. భారతీయులు, ఆంగ్లేయులు ఘున్నగు వివిధజాతులవారును. సభకుద్దముచేసిరి. బంగారీ ఘనము ముఖ్యవ్యాధిధానిపతులగు సర్ లారెన్సు జెర్కిన్సుగారు గ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి. ముర్ష దాబాద్ధు నవాబుగారును, తాకూరు. బరద్వాసు మహారాజులును వర్తకసంఘాధ్యక్షులును, వ్యాపారసంఘముల యధిపతులు, న్యాయమూర్తి ఫ్రాడోక్ హాననీయులగు సురేంద్ర నాథ బానర్జీ, ఆర్. హెచ్చి రుస్సుజీ, ఆర్. డి. మెహతా, గార్లును, మరికొందరును సభాకార్యములలో జోక్యము కలిగియు కొనిరి.

అగ్రాసనాధిపతి యువన్యాసము.
అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిన సర్ లారెన్సు జెర్కిన్సు గారు సభోద్దేశములను తెలియ జెప్పచు నిట్లు నెలవిచ్చిరి:— హరింజిప్రభి సాజాతైనదైనను, మంచి భృథగాత్ర. దీనికి తోడు, ఈమె జ్ఞానము, ఉదారము, ప్రార్థనాహాసములను కలిగియుండెను. పునమందరము. యా విషయములను ఆమె జీవితమునుండి నేర్చుకొనవలయును. ఈమె సుగుణములను మన మెన్నటికిని మరువజాలము. మనసానుభూతిని వైస్రాయి గారిని వారి కుటుంబమునకును తెలుపుట హరింజిప్రభి పేరును శాశ్వతముగ జ్ఞాపకముంచుకొనుటకు, నొక స్మరణచిహ్నమును ఏర్పరచుట, యీ సభవారి ఉద్దేశము. హరింజిప్రభి మరణము ఇండియాలోని ప్రజలందరకును దుఃఖమును కలిగించినది. వీలగుపక్షమున నేటి సభకు శ్రీగవర్నరుగారు అధ్యక్షులుగ నుండియుండురు. వచ్చుటకు వీలులేక వారు శ్రీ వైస్రాయిగారికి కలిగిన నష్టమునకు చింతిల్లుచు తింటివార్తను మట్టుకు బంపిరి. హరింజి ప్రభిమరణమునకు దుఃఖమును వెల్లడించి హరింజి ప్రభువు నెడలను సానుభూతిని కనుపరచుచు తీర్మానింపబడినది. పునమందరములో హరింజిప్రభి ప్రతిమ నుంచుటకై నిధిని ఏర్పాటు చేయుటకును కూడ తీర్మానింపబడినది. సామ్య వనూటచేయుటకై సభయొకటి యేర్పాటు చేయబడినది.

ముద్రాలయూనికార్డులపూదదానా.

కలకత్తా జూలై 27:— బ్రాహ్మసంఘము దక్షిణము. జ్యోతి బ్రాహ్మసంఘము ప్రాచీనము. దీని కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారు పశ్చిమ గ్రంథముగ నేర్పాటుచేసిరి. ప్రతివాదులకు గుప్తసోదరులకు కంపెనీ వారు గ్రంథములను ముద్రించి ప్రచురించుచున్నారు. బ్రాహ్మసంఘము రచించిన గ్రంథమునందే తిసియన్న ముద్రింపగ ఎస్. సి. నేనుగారి పేరున నొక కరపత్రమును ప్రతివాదులు ప్రకటించుచున్నారు. దీనివీధి బ్రాహ్మసంఘము కంపెనీవీధి దావాచేసిరి. ఈ దావా పరిష్కార మగువరకు ప్రతివాదులు కరపత్రములను ప్రచురించుట నేల యాపివేయకుండ హేతువును కనుపరచుటకై నేను హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి చిట్టిగారి యెదుట, వారి పక్షమున దరఖాస్తు చేయబడినది. ఈ దరఖాస్తుపైని నాదికోరిన యుత్తరువు చేయబడినది.

గవర్నమెంటు పత్రములధర తగ్గిపోవుట.

కలకత్తా జూలై 27:— ఆస్త్రియా దేశమునకు సర్వ యాకును కలవరము కలుగుటచేతను, యూరపుదేశములో గవర్నమెంటు పత్రములలో ధరలు పడిపోవుట కలనను, ఇక్కడ గవర్నమెంటు పత్రముల ధర రూ 95-12 లకు దిగిపోయినది. బొంబయిలో ఆరణాలు తగ్గి రూ 95-7 ల ధరయన్నది. డిస్కోంట్ యెక్కువగుచున్నది.

బొంబయి.

ఇక్కడ గవర్నమెంటు పత్రములధరలో ఆరణాలు తగ్గినది. శనివారము రూ 95-18 లకుండెను. నేడు రూ 95-7 లకు దిగిపోయినది.

బొంబాయి

తురుష్క సహాయ నిధి.

బొంబయి జూలై 27:— క్రిసెంటు సంఘమువారి మేనేజింగు కమిటీ సభలో 389991 రూపాయలు ఇండియాలో ఖనాలు చేయబడినవనియు, నందులో 375000 రూపాయలు తురుష్క రాయబారి ద్వారా రక్షితులగుటకై క్రిసెంటు సంఘమువారికి పంపబడినవనియు కార్యదర్శి సురభిజాలు భాయి కరీము భాయిగారు తెలియజేసిరి. మిగిలియుండిన 12873 రూపాయలకుడ పంపుటకును, ఈసామ్యునంతయు బాల్కను యుద్ధములో భర్తను గోల్పోయిన వితంతువులకును, జననీజనకులకు పోగొట్టుకొనిన అసాధులకును, వీనియోగించవలయునని కోరుటకును నిశ్చయపరచినది.

క్రెడిటు బ్యాంకు కేసు.

బొంబయి జూలై 27:— ఆడిటరు మిశ్రాయను బాధ్యు జూసబును, తప్పుడు నిలువ పత్రములను తయారు చేసినందునకై తీసికొని రాబడిన రెండవ కేసు ఆగస్టు 3 వ తేదీన విచారంపడును.

ముద్రాపకునిమీద అభియోగము.

బొంబయి జూలై 27:— (నేకోచే) అను మహారాష్ట్ర వారపత్రికకు ముద్రాణాశాసనము ప్రకారము తప్పు “డిక్లరేషను” ఇచ్చినందునకై ముద్రాపకుడగు గజానను దేశియను నతనిమీద రెండవ తరగతి క్రైమిడెన్స్ మేజిస్ట్రేటుగారి వలన సహ్యము జారీచేయబడినది. ముద్రాము “డిక్లరేషను”లో తెలియజేసిన దానికి భిన్నముగ పదిమాసములనుండి పత్రిక వేరొక ముద్రాణాశాలో ముద్రింపబడుచున్నదట.

పోస్టుబంగ్లెవేలి నిష్పాముట్టుకొనుట.

బొంబయి జూలై 27:— ఇక్కడ జనరలు పోస్టాఫీసులో బంగ్లెలిలు నిలువయుంచుగదులలో నేడొకబంగ్లెవేలిని పుట్టుకొని పుండుట కాంక్షించెను. ఈబంగ్లె ఉత్తరహిందూ సానమునందే వచ్చినది. ఇదివేరగ నుంచబడినది. లేనియెడల చాలనప్రము కలిగియుండును. అన్ని ఆర్పివేయబడినది. దోపిచిచారణ శాఖవారు సంగతిసందర్భములను విచారించుచున్నారు.

కొండవిరిగి రైలుమీద పడుట.

బొంబయి జూలై 27:— పూనాకును బొంబయికిని మధ్య రైలుమార్గము కొండలను దోలుచుకొనిపోవుచున్నది. ఈ తొల్పిన కొండలలో నొకదానినండి కొంతభాగము విరిగి పడినదని తెలియుచున్నది. పడమటి కనమలమీద శనివారము పూనా-బొంబయి స్టాప్ సెంజరుబండి కొండ తొలిలో

పోవుచుండగా, వెళ్లరాల్సి రెండుముగ్గుడవ తరగతి ప్రయాణికులు కూచుండిన రెండుబడ్డెమీద పడినవి. రాయి ఒక్కొక్కటి టన్ను బరువును. నెట్టెలు రెంటికీనీ చాలనప్రము కలిగినది. ఒకదానికి కప్పు పూర్ణముగ విరిగిపోయి రాయి ప్రయాణికులమీద పడినది. ఇద్దరు ప్రయాణికులకు చాల దెబ్బలు తగిలినవి. ఒకనికాలు పూర్తిగ విరిగినది. ప్రయాణికుల కీ ప్రమాదమువలన రెండుయో ధీతి కలిగినది. కాని ఒకరును బండి నాపుకొనును లాగరైరి. అందువలన రైలు కర్జుకు ప్రేమనుకు వచ్చువరకు గాడ్డు మున్నగురైలువే యువ్యోగు లేకరికిని సంగతులేవియు తెలియలేదు.

సరకులబండికి నష్టము

కొద్దికోజులక్రిందట రాలిబందయొకటి కూలి పట్టాల కడ్డముగపడి యుండెను. ఇట్లవల దీనికికోట్లుకొనినసరకులబండికి కట్టినరెండు ఇంచులకెంతయో నష్టముకలిగెను. సరకులబండి కొండల నెక్కుచుండెను. దీనికి నష్టముకలుగు సంగతి సందర్భములు తెలియనప్పట్లవలన నష్టము మెయిలుకు ప్రమాదముకలుగకుండ పోయినది. కొండవిరిగిరాల్సి పట్టాలకడ్డముగా పడినది.

రాయిలుకోట్లు కొట్టుకొని పోవుట.

సుక్కూరు జూలై 27:— లిండుసే, మిథిరీ ప్రేమల మధ్య నిన్నటిల్లపాలును, ముగ్గురు మొదటి తరగతి ప్రయాణికులకు 9 మైళ్ల దూరము దాటించి బండ్లు మార్చునలసినవైనది. 118 వ మయిలుమొద్ద నాలుగువేలగండ్లు నిన్న పాగుచేయబడినవి కాని నేటియందుయమిరిగి వరదవచ్చి నిన్న చేసినపని యంతయు తుడిచిపెట్టుకొని పోయినది. నీరికనుకవచ్చిపడుచున్నది. డాంబాలి సమీపమున మరిరెండు చోట్ల గండ్లుపడినవి. ప్రస్తుతము వీనిపాగుచేయు గత్యంతరము పోమట లేదు.

సంయుక్త రాష్ట్రము.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము.

అలహాబాదు జూలై 27:— సరుజేమ్మ మెస్టను, సరు హోగ్గర్లు బట్టరు, మార్పు గార్లు హిందూ విశ్వవిద్యాలయ సందర్భములో ధర్మంగా మహారాజు, డాక్టరు సుందరరాట్, పండిత మదనమోహన మాలవ్యగార్ల దర్శించి యెట్లాగోష్టిగ మట్లాడిరి. తరువాత ఇస్టాబ్లిష్మెంట్, జరిగినసభకు దర్శింగా మహారాజుగా రధ్యతతును వహించిరి. దీని సందర్భములో దర్శింగా మహారాజుగారికి బట్టరుగారు వారిజూలలో తెలియజేసిన వరుసలగురించి విచారించుటకై విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారికి సభ జరుపుట కందులో నిర్ణయింపబడినది. విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించుటకు సూచింపబడిన స్థలములను తనిఖీచేయుటకై సరుజేమ్మ మెస్టను, సరుహోగ్గర్లు బట్టరు, మార్పు, దర్శింగా మహారాజుగార్లు నేడు కాకిత్ వెళ్లెరి.

కాబూలు అమీరారు.

అలహాబాదు జూలై 28:— అమీరారు కాబూలులో నున్నారనియు ఆకోగ్యముగ నున్నారనియు, నూతన ముగకట్టిబడిన సాబులునీ రాజుపట్టణము నీటివల దర్శించి రనియు పయనీరు ప్రతికాతెలుకుడు తెలియజేయుచున్నాడు.

క్రీడారేఖలయిన గంగాప్రసాదవర్మ.

అలహాబాదు జూలై 27:— వీరు మృతికొందిన సందర్భములో నిన్న సాయంకాలము మహాసభ యొకటి జరిగినది. లెఫ్టి నెంటు గవర్నరుగారు అగౌరవసాధిపత్యము వహించిరి. అనేకులు సభనలంకరించిరి. సరహోగ్గర్లు బట్టరు. మాలవ్యా, పి. జి. బోస్ట్ మున్నగు వారు సభకు దయచేసిరి. కొంతవడి లెఫ్టి నెంటు గవర్నరుగారు రవస్వంపించినవేళక, వీరికి తగిన సత్కరణవిహ్నము నేర్పాటు చేయుటకై తీర్మానం పబడినది. ఆగ్రానాధిపతికి వందనము లర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

సంజాయి.

రైలుకోట్లు ముగ్గురు.

లాయలుపురము జూలై 27:— కిదరా, క్విల్తాన త్రుల పాక్షేమనుల మధ్యగండ్లు బాగుచేసినందున, నిన్న రాత్రి 8 గంటలనుండి సరాసరి ప్రయాణము చేయగలుగుచున్నవనియు, డిస్ట్రిక్టు ట్రాఫిక్ సూపరింకెంట్ లకు రైలువేయుచున్నారు.

బర్మా.

పోర్ట్ మూనస్సూర్ యోగము.

బంగూను జూలై 27:— సంయుక్త మానుషప్రతికయొక్క సంపాదకుడు, ముద్రాపకుడు, ప్రచురకుడు వీరిలమీద ఎస్. కెస్టెగారు మానసస్తాభిచారము తెచ్చిరి. ఈ కేసు ఆగస్టు 14 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

కాలమానము

సిక్ఖా జూలై 28:— సంయుక్త రాష్ట్రములలోను, దేశము యొక్క మధ్యభాగములలోను, వ్యవస్థ మెచ్చినది. బరగాళా భూతముయొక్క వై భాగమున వాయు భాగమునం జాలు మార్పు వృద్ధికాలేదు. లోయరువార్లు, అస్సాము ఒరిస్సా సంయుక్త రాష్ట్రముల పడమటి భాగమునను, పంవలి తూర్పునను ఉత్తరమునను, గుజరాతు, మధ్యహిందూ దేశముయొక్క తూర్పుభాగమునను, హైదరాబాదు, దెన్నపురి దక్కనులోను, సర్వత్రవస్త్రము తురియుచున్నవి. అష్టరుబర్మా, బంగాళము, చోటానాగపూర్ము, సంయుక్త రాష్ట్రముల తూర్పుభాగము, పశ్చిమోత్తర పరగణాలు, బెంగాలీసానము, మధ్యపరగణాలు, కొంకణము, బొంబయిపర్కను, మైసూరు, చెన్నపురితీరపు ఉత్తరభాగమునను, అక్కడక్కడ వస్త్రము పడుచున్నది. బీహారు, పంజాబుకు వైశ్యలిభాగము, రాష్ట్రము, రాజపుత్ర సామయొక్క తూర్పుభాగమునను, మలబారు చెన్నపురికి ఆస్థేయభాగమునను కొన్ని జిల్లాలు పడినవి.

నూతన:— సంయుక్త రాష్ట్రముల పడమటిభాగమున వస్త్రముతో హిందూదేశముయొక్క పూర్వోత్తరమునను మధ్య పరగణాలలోను పోచుచు.

కోర్టు వ్యవహారములు.

అశ్వీయేటింగు ఫిర్యాదుగారి యెదుటను న్యాయ మూర్తి కుమారస్వామిశాస్త్రిగారి యెదుటను అద్యోకేటు జనరలుగారి నేఫోసమీద వి. ముద్దోకృష్ణయ్య బారీస్టరుగారు చెన్నపురి ప్రొకోర్టు అద్యోకేటుగా తేర్చుకొనబడిరి.

ఇన్ సాల్ వెంటుకు బామినానుమీద విమదల.

1900 రూ॥ ల ఆస్తిని ఇన్ సాల్ వెంటు నెమ్మలలో వ్రాయక దాచియున్నాడని రి నెలల కిటు విధింపబడిన కరం ఛందు కోంగార్ అను నతనిని న్యాయమూర్తి దేవేయ్యగారు 3000 రూపాయల బామినాను యిద్దరు మనుష్యులీచ్చిన యెడల విడుదల చేయవలసినదని ఆజ్ఞాపించిరి.

ఉరిశిక్ష జన్మభయముగా మార్పబడుట.

(న్యాయమూర్తులు తయారైన, విలింగుగా యెదుట).

కృష్ణవారికో అను నతనిని కమలలోచన గోడై అను నతడు తెగలిట్టగా కోపముపట్టలేక కృష్ణవారి కో కమలలోచనని గంజాంజిల్లాలో నొక గ్రామముందు గొడ్డలితో తలమీద బాది చంపివేసెను. గంజాం నెమ్మలకట్టిగారు కోపావేశము చేత ముద్దాయ చంపియుండలేదనియు నెమ్మలిగా ఆలోచన జేసి చేసిన ఘోరకృత్యమిదియనియు తెలంచి కృష్ణవారికోకు ఉరిశిక్షను విధించిరి. హైకోర్టు న్యాయాధిపతులు ముద్దాయ మొదటినుండియు దోషుడుడని ఉప్పుకొనుచున్నాడనియు హత్యచేసిన తక్షణమే పోలీసు వారవశమయెననియు, చంపబడినవాడమితముగా నున్నాడనియును కోపముపట్టలేక చేసిన హత్యయనియు దలంచి ఉరిశిక్షను జన్మభయము క్రింద మార్చిరి.

పోర్టులికయి విధించినశిక్ష రద్దుచేయుట.

(న్యాయమూర్తులు తయారైన, విలింగుగా యెదుట).

5-వ జూలై 1901-వ సం॥ వ ఉత్తరములభాగంలో నొకజిల్లాలో మృదయబాధ్యముచేతను, సంజాతెతను బాధ్యుకు చున్న కొమారన్ అనునతడు తన మాస్తిని కుట్టిపరచుకొని వానికీవ్రాసియిచ్చెననియు, రెండవముద్దాయ పోర్టులికస్తావేను వ్రాసెననియు, మాను నాల్గవముద్దాయలు చానిమీద సామీలుగా దగ్గుతు నెట్టిగనియు, నేరముమోపబడినది. ఇది ఘోరీ దస్తావేజుగుటకలెన, అయిదు నెలలకు గోదేయిదలకు నెమ్మల జడ్జిగారు నలుగురికినీ కలకత్తాకు నిధించిరి.

నెమ్మల జడ్జిగారు కొమారన్ వీలువ్రాసి యున్నానని నందలిలో నున్న పు షేదస్తావేన వ్రాసెనని ముద్దాయలు దీనిని సృష్టించినందువలన శిక్షార్హులనుట తప్పనియు, కొమారన్ జడ్జి వ్రాయకపోయినను, ముద్దాయలు పోర్టులికేసి నానలకు సామ్య మేమాత్రము లేదనియు, అందువలన వారు విడుదలకేయవలయుననియు, వారిపక్షమున అద్యోకే గారు వాదించిరి. ఈ వాదముతో నేకభవించినన్యాయమూర్తులు దోషులునువిడుదల చేయించిరి.

తనఖా శాసనము.

ఈ యభిప్రాయములలో కొంతయూ స్థిర తనఖా క్రింద వ్రాయించుకొనినవాడు ప్రతివాది దస్తావేజులలో వ్రాసిన ప్రకారము తనఖా తీర్పుకొని ఆస్తిని వశముచేసికొన వలసిన కాలములోపల వాది తొందరపడి ఆస్తిని అమ్మకమ్మనాయని వారింపబడినది. ఈ కేసులో వివరింపబడిన యాస్తి యేడు సంవత్సరములకు కుదుర క్రింద యుంచబడిన దనియు, ఈ యేడు సం॥ లలో వాదిదాని నమ్మితన సామ్యముతీసి కొనుటకు వీలు లేదనియు, ఈ కుదుర ఇట్లుగా వాది ప్రతివాదుల క్లిష్టతని అన్వయించుననియు, దస్తావేజులలో యేడు సం॥ లలో పుగా వాదికి చర్య జలుపకమ్మనని యొక షరతు వ్రాసి యియ్యబడన యెడల నతడు ఏడు సం॥ లు వేచియుండ వలయుననియు వ్రాయుమాటలు వేసియున్న సందర్భ ఆయ్యగు గార్లు తీర్పుజేసిరి. ఇందు కుదాహరణము ప్రీతికానిలు తీర్పు 36 (అలహాబాదు లాస్ పోర్టు పేజీ 195.)

ఈ తీర్పు 1865-వ సం॥ నుండిచేయ బడిన తీర్పులను రద్దుచేసినది.

జై. యం. సి. ఎ కేసు.

(స్వామిరాజుగోదా ఫిషబడి కృష్ణగారి యెదుట.)

శ్రీ వారి కేసులో పాఠశాలకు బొమ్మంజీ గారు జై. యం. సి. ఎ. మెంబరుగట వలన ఆసమాజముయొక్క రూల్సులలో బడిన వాడనియు, 6 వారము లాతడు సరములో లేనందున ఆతడు సామాజికుడుగా నుండుట తప్పిపోయినదనియు, అందు వలన ఈ సంఘపు కార్యాదర్శి అతని గది తీసి లోపల ప్రవేశించుట తప్పలేదనియు జెప్పి బొమ్మంజీ గారు తేచ్చిన కేసును కొట్టి వేసి ప్రతివాదుల ఖర్చులను వాది యియ్యవలయునని.

పెరంబూరు లెల్లదుల కేసు.

(జేబుగోపాల శెట్టి న. సి. ఎస్ గారి యెదుట.)

ఈ అసలు చెంగల్పట్టుజల్లా జడ్జిగారి యెదుట వాదించ బడినది. జై. యం. మారుతాపు వకీలు గారు ముద్దాయిల పక్షము న వాదించుచు. వారివీధి సాక్ష్యములేదనియు, ఈయల్లరికి కారకులు వర్షునాపులోని యూరోపియను లనియు, వారే పయిగా కారణములేక జనులవీధి కట్టించి నొప్పు అల్లరి చేసినదనియు జెప్పి తమ కారణములను జూపిరి. ఎం. ఎ. రంగ చారి గారు గవర్న మెంటు వారి పక్షమున వ్యాధించిరి. తీర్పు త్వరలో జెప్పబడును.

వృత్తాంత లేఖలు

బందరు వార్తలు.

నేటి తేట తెలుగు.

నువీలిపట్టణము జూలై 23:—విద్యార్థులయందు విద్యా ర్థులు పరిపాలనయిన యాంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము నుండవలయునో, గ్రామ్యముగ నుండవలయునో, యను సంశయము చర్చించుటకు గాను, కృష్ణాజిల్లా సంఘమువారి యాదరణక్రింద బందరు పుర మందిరమున 21, 22 జూలై తేదీల నొకసభను జరిగెను. ఆ సభకు పురాణపండిత మల్లయ్యశాస్త్రిలు అధిపతుడి సోమ వాధరావు గార్లును విచ్చేసినందుండిరి. వీరిద్దరును, వల్లూరి నూర్య నారాయణరావు, చెల్లపిళ్ల వేంకటశాస్త్రిలు, ముట్నూరి కృష్ణారావు, కోపల్లె హనుమంతరావు, ఐ. వి. యల్. సరసింహాచారి, హరి నాగభూషణం గార్లును చర్చాంశమునుసూచి విపుల ముగా ముచ్చటించిరి. మొదటిదినమున వేమూరి వెంకటసుబ్బారావుగారును, రెండవదినమున రావుబాదరు పురాణం వెంకటప్పయ్యగారును, ఆ గ్రామమున సంకరించిరి. చివరకు మొదట ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానమును సవరించి యాదిగను నదాహ రించిన ప్రకారము స్థిరపడిరి. సభలో నలుగురుమాత్ర మిందు వ్యతిరేకించిరి.

“దొరతనమువారును, విశ్వవిద్యాలయధ్యక్షులును, విద్యా లయములలో, నిటీవల, వాసుకభావకు (తెనుగు) తా వొసంగి నందుకు వగచుచు, అలాంటికి మైట్టి యద్రానియందు విద్యార్థు లకు స్వాతంత్ర్య మొనగుట విద్యార్థుల భావభివృద్ధికి గారణము కాజాలదుగాన నీ యుపద్రవమును దొలగించుటకై విద్యా విధా నాధ్యక్షులనుసూచి యీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు” ఈ తీర్మానమును సవరించిన గవర్నరుగారి వారికిని దైర్యము చిట్ట పట్టి యిక్కడ క్షోభ దొరవారికిని పంపబడినది. కృష్ణా జిల్లా సంఘపు కార్యదర్శియైనందుండి.

A Serious Yatching Fatality.

RANGOON, July 27.—Yachting fatality is reported from Port Blair. While the Yatch Club was having their handicaps race for twenty mile round in which seven launches took part the sail of the “Sunbeam” disappeared vertically into water and subsequently sank, leaving her crew of six hanging on the life buoy. Two natives seized ropes thrown by a “Munster Girl” which rescued them. “Lady Betty” turned up and saved two others. Two passengers, one Inspector of Police and Haygreen Postmaster were left holding in same buoy. Former was able to swim but to the latter who would not struggle to get into buoy “Lady Betty” threw a rope but by that time Postmaster was under water and was seen no more. Inspector was taken in launch to Hospital. Haygreen who had only been two months on Island was keen volunteer and very popular. Memorial service was held on launch on spot where he wetn down being attended by military officers and Volunteers.

Proposed Gold Mint In India.

Public Opinion Called For.

Government of India have sent out circular invitation to local Governments and other public bodies for opinions by 15th October next on recommendations of recent Royal Indian Finance and Currency Commission including question of desirability of establishing gold mint in India.

Red Crescent Society.

Indian Subscriptions.

BOMBAY, July 27.—At a meeting of the Managing Committee of the Crescent, Sir Fazulbhooy Currumbhoy, the Secretary, reported that Rs. 3,87,991 had been collected in India and Rs. 3,75,000 remitted to the Turkish Red Crescent Society through the Turkish Consul-General. The meeting resolved to forward the balance of Rs. 12,373 to the President of the Society at Constantinople with a request that the amount be utilised in helping destitute widows and orphans of Turkish soldiers in the Balkan War.

A Press Prosecution.

For Alleged False Declaration.

BOMBAY, July 27.—At the instance of the Criminal Investigation Department, a summons has been issued by the Second Presidency Magistrate against Gajanan Desai, Printer and publisher of a Marathi weekly, “Venode,” on a charge of making a false declaration required by the Press Act. It is alleged that the paper was printed for nearly ten months in a different press room from the one mentioned by the accused in his declaration.

Serious Rockslips.

On G. I. P. Railway.

Damage to Passenger Train.

BOMBAY, July 27.—A serious rockslip in one of the tunnels in the Borghat section of the G. I. P. Railway is reported. While the Poona-Bombay passenger train on Saturday night was passing a tunnel on the Ghats two boulders of rock, weighing about half a ton each, fell from the tunnel roof on two third class passenger carriages, seriously damaging both, in one carriage the roof giving way completely. The boulder fell inside, seriously injuring two Indian passengers, one of whom has his leg completely smashed. The accident caused a panic, and none made use of the communication chord. As a result no one in charge of the train knew anything of the occurrence until the arrival of the train at Karjat station.

A Goods Train Damaged.

A few days ago two engines attached to a goods train were badly damaged by coming into contact with an immense boulder of rock that had slipped down the line. The goods train was travelling on up line and damage to the engines served as a warning to the down mail, the rock completely blocking that line.

Explosion in Bombay

Post office.

Fire anjan Upper India Parcel.

BOMBAY, July 27.—This morning, at about 10 o'clock, an explosion occurred in the store room of the General Post Office, when a parcel which had come from Upper India was found to be in flames. The parcel was kept separate from other parcels, or else the damage might have been serious. The fire was put out, and the C. I. D. are now making enquiries.

An Author's Suit.

Against Printers and Publishers.

CALCUTTA, July 27.—At the High Court to-day, before Justice Chitty, an application was made on behalf of Mr. W. Jethro Brown, Professor of Law, for a rule on Messrs. Gupta Brothers, Printers and Publishers, Calcutta, to show cause why they should not be restrained from printing and selling the book entitled “An Analytical Study of the Principles of Legislation,” pending the hearing of the suit filed by the plaintiff against the defendants. The plaintiff was the author of a law book called “Modern Legislation” which was used by the Calcutta University as a text-book. The defendants were publishing a pamphlet by Mr. S. C. Sen which was nothing but a reproduction of “Modern Legislation.” His Lordship issued a rule.

The Hindu University.

Informal Meetings.

ALLAHABAD, July 27.—Sir James Meston, Sir Harcourt Butler and Mr. Sharp had an informal interview with the Maharaja of Durbhanga. Dr. Sundar Lal and Pandit Madon Mohon Malaviya in connection with the proposed Hindu University. Subsequently the Maharaja of Durbhanga presided over an informal meeting, whereat it was decided to call a formal meeting of the University Committee to consider the terms of Sir Harcourt Butler's recent letter to the Maharaja of Durbhanga. Sir James Meston, Sir Harcourt Butler, Mr. Sharp and the Maharaja of Durbhanga to-day visited Benares to gtpslnc several sites poposed for the iverrUnstity.

Railway Breaches.

SUKKUR, July 27.—The mails and three first class passengers were transhipped yesterday over a length of nine miles between Lindsay and Mithri. Four heavy breached gaps at mile 118 were repaired yesterday, but a fresh flood came this morning between Damboli and Lindsay, and all work done yesterday was washed away, and the water is still rising. The line breached in two new places near Damboli. There is no hope of getting through at present.

LYALLPUR, July 27.—The District Traffic Superintendent wires breach between Shahdara and Quilla Satter Shah repaired and through communication restored at 20 hours yesterday.

Serious Damage by Heavy Rains

LAHORE, July 27.—Recent heavy rains have done serious damage to Shahdara Government Resin Factory which is close to the bridge of boats near Lahore. Fortunately forest officers were able to remove and save most of the sotek but flooding of the factory is so complete that it is quite possible another site will have to be chosen for it in future. Bridge of boats last two of its boats in floods but they were soon replaced. Several houses have fallen in the city due to rain.

Late Ganga Prasad Varma.

A Public Meeting

Lieutenant Governor Presided.

ALLAHABAD, July 27.—His Honour the Lieutenant Governor presided in the evening at a public meeting in connection with the death of late Babu Ganga Prasad Varma. The meeting was largely attended. Among those present were Sir Harcourt Butler, Mr. Ferard, Chief Secretary, and Sir P. G. Banerjee. The Hon'ble Mr. Malaviya, proposed and Hon'ble Dr. Taj Bahadur second ed a motion that Sir James Meston, should take the chair.

His Honour's Speech.

His Honour in course of a brief speech said they had met to do honour to the memory of a wise and good man. By the death of Babu Ganga Prasad Varma Lucknow had lost a worthy citizen Government a staunch adviser and India a warm hearted patriot. His Honour then gave summary of the deceased work and related some personal reminiscences and concluded by paying glowing tribute to his character. The Hon'ble Dr. Sunder Lal then moved and Hon'ble Mr. Dala Foose, Director of Public Instruction, seconded a motion expressing deep sorrow of Allahabad at the premature death of Babu Ganga Prasad Varma and placing on record its grateful appreciation of his valuable services. Another resolution was passed sympathising with the movement in Lucknow to raise a suitable memorial in honour of the deceased. Among those who supported the motion was Sir Harcourt Butler who said that he came in personal contact with the deceased while Deputy Commissioner of Lucknow and what he admired most in him was his devotion to work. It was work which broadened deceaseds outlook and they could not offer more appropriate tribute to the deceased than to be his disciples in practising gospel of work.

Meeting Terminates.

With a vote of thanks to the chair the meeting terminated. His honour will leave for Lucknow tomorrow night.

Short Telegraphic News.

Intimation has been received that authority to exercise Crown's prerogative of mercy will for future be included amongst powers theconferred by thewarrant upon the Governor-General on appointment.

BOMBAY, July 27.—P. and O. Steamer “Morea” with outward English Mails of the 17th instant is expected to arrive at Bombay at 4 a. m. on Friday next.

Sir Michael O'Dwyer arrived at Simla this afternoon from tour.

LAHORE, July 27.—Lieutenant-Governor left Dharma-sala by motor on Saturday afternoon and could not visit the new temple which is being built at Kangra in place of old ravaged by earthquake but inspected the fort. His Honour arrived at Phillour on Sunday morning where he inspected Police Training School, arrived at Amballa about midday and left this morning by train for Kalka whence His Honour was to motor up Simla.

SIMLA, July 27.—Sir Harcourt Butler returns direct- from Benares to Simla leaving again on fifth August on tour. His dates thereafter are Bhopal 6th to 8th, Poona 13th, Bombay 14th, Bankipore 16th to 18th, Calcutta 19th to 24th, Simla 26th.

RANGOON, July 27.—THE PARSİ DEFAMATION CASE.—The hearing of the Parsi defamation case S. Cowasjee vs. the Editor, Printer and Publisher of the “Sanj Vartan” has been adjourned to 14th August.

All-India Weather Report.

SIMLA, July 28.—There has been an increase of rainfall in the United Provinces, and central parts of the country. Depression at the head of the bay has not developed. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Assam, Orissa, west United Provinces, east and north Punjab, Gujarat, Central India east, Hyderabad and Madras Deccan and local in Upper Burma, Bangal, Chota Magpur, east United Provinces, North-west Frontier Province, Baluchistan, Central Provinces, Konkan, Bombay Deccan, Mysore and north Madras coast. A few falls have also occurred in Bihar, southwest Punjab, Kashmir, east Rajputana, Malabar and sotheast Madras. Chief amounts are:—Table Isl- and and Diamond Island one and a half inches; Savoy and moulmein five; Bassein and Toungoo two; Sibsagar one; Shillong one and a half; Sitchar two; Darjee'ing and Bala-sore one; Cuttack two; Bareilly one and half; Dehra Dun and Mukteswar one; Mussooree six; His sar two; Kalat, Nowgong and Saugor one; Sutna three; Jubbulpore, two Jadalpur Ratnagiri and Mercara one.

ALLAHABAD, July 28.—“Pioneer's” Frontier corres- pondent reports that the Amir is at Kabul and is enjoying good health. Recently His Majesty paid a short visit to the newly erected city of Sabulsiraj.

FORECAST:—Decrease of rainfall in west. United Provinces and increase in northeast India and Central Provinces.

THE IRISH HOME RULE CRISIS.

Resistance to Gun-running.

Mobs Fried At and Men Killed.

BATTLE-SHIPS EMBARKING WAR-STORES

(REUTERS'S AGENCY).

Mr. Asquith's Return to Downing Street.

Mr. Asquith returned to Downing Street at midnight from the country.

Liberal Press Comment.

LONDON, July 27.—The Liberal papers are indignant at what they describe as "The Dublin massacres". They insist that the Government shall explain the odious discrimination in the treatment of Nationalist and Ulsterite volunteers and gun-runners.

The Troops and the Crowds.

According to a telegram from Dublin to-day to the "Daily Chronicle" before the troops reached barracks they fired seven volleys at four different points.

Question by Mr. Redmond.

Police Assistant Commissioner Suspended.

LONDON, July 27.—In the House of Commons to-day Mr. Redmond asked for information regarding "shocking occurrence in Dublin" Mr. Birrell said that the military had been requisitioned by the assistant Commissioner of Police on his own responsibility and he had been suspended pending inquiry.

Motion for Adjournment.

Redmond moved the adjournment of the House and the motion will be debated to-night.

Intense Gloom in Dublin.

Intense gloom prevails in Dublin. All the soldiers are confined to the barracks.

The Wounded Progressing.

The wounded in the hospital are progressing. Visitors are quitting the city.

Lord Mayor of Dublin.

Demands Indictment.

LONDON, July 27.—The Lord Mayor has telegraphed to Redmond demanding indictment of those responsible for firing.

The Dublin Affray.

Scottish Borderers Ordered to Curragah.

LONDON, July 27.—The Scottish Borderers, a detachment of which Regiment fired on Nationalists in Dublin, have been ordered to Curragah.

Mr. Birrell on Soldiers' Action.

In his speech, Mr. Birrell added that some soldiers, exasperated at the Nationalists' conduct, fired without orders; but the officers immediately succeeded in suppressing the firing.

Scottish Borderers in Hospital.

Disobedient Police Dismissed.

LONDON, July 27.—Altogether two Officers and seventeen men of the Scottish Borderers are in hospital. The Police, who disobeyed orders, have been dismissed.

Stock Exchange.

More Confident Feeling.

LONDON, July 27.—Stock exchange rallied this afternoon and more confident feeling prevailed. Consols closed at 73 1/4.

Debate on Dublin Affray.

Mr. Redmond's Review.

LONDON, July 27.—In the debate on the Dublin affray to-night, Mr. Redmond reviewed the growth of the Volunteer movements.

Arms Proclamation.

Nationalists at a Disadvantage.

LONDON, July 27.—He said he had previously asked Mr. Asquith to repeal the Arms Proclamation, which placed the Nationalists at a disadvantage. He now repeated the demand.

Prosecution of Commissioner.

And other Demands.

He also demanded the prosecution of the Dublin Police Commissioner, Sir John Ross, impartial enquiry into the affair, enquiry into the conduct of the troops, punishment of the guilty and the same treatment for Nationalists as for Ulsterites.

Conclusion.

He concluded by saying that four fifths of the Irish people would no longer submit to be bullied, persecuted, punished and shot for conduct which went scot free in Ulster.

Mr. Birrell on the Incident.

Assist. Commissioner's Action Deplored

Mr. Birrell deplored the action of the Assistant Commissioner Mr. Harrell in requisitioning troops and said he had undertaken a duty not undertaken by the Government in the other parts of Ireland, thus discriminating between the different sets of volunteers.

Responsibility of the Commissioner.

Though Mr. Harrell accepted full responsibility, Sir John Ross would also be suspended if he were found to be legally responsible.

Mr. Bonar Law's Remarks.

Mr. Birrell's Speech Most Amazing.

Mr. Bonar Law said Mr. Birrell's Speech was most amazing. Had Mr. Harrell been instructed to permit gun-running? The incident was only possible because the Government had ceased to govern. The Government was unable to vindicate the law, as they had promised after the Larne gun-running. Mr. Redmond had revealed why. The only course was an appeal to the country.

Mr. Asquith's Speech.

Condemnation of the Incident.

LONDON, July 27.—Mr. Asquith said that troops had been exposed to a great provocation. What had happened however was lamentable unfitting and subject for condemnation.

The Opposition Warned.

The difficulty of governing Ireland was immeasurably increased by the opposition treating violation of the law as a cardinal virtue. He warned the opposition that, if they came into power, they would find the Government of Ireland an impossible task.

Mr. Balfour.

Mr. Balfour said it was a condition of successful Government that it should be supported by its officials.

Mr. Ramsay MacDonald.

Mr. Ramsay MacDonald demanded how long the Government's lethargy, in the face of oppositions and active abetting of rebellion in Ulster, was going to last.

The Adjournment.

The house was adjourned.

Police Commissioner Resigns.

Sir John Ross, Commissioner of Police in Dublin, has resigned.

Battleship Re-called to England.

H. M. Battleship "Gellerophon" has been re-called from Gibraltar to England.

Battle-ships Embarking War-stores.

Movements Unusually Unknown.

LONDON, July 28.—Newspapers announce that twenty-nine battleships and nine cruisers at Portland were coaling all the night long and embarking war-stores and provisions for several weeks. It is rumoured that they have been ordered to a point in the North Sea. The Admiralty has not issued the usual list of movements of ships.

King's Visit Postponed.

The King has postponed his visit to Goodwood owing to the crisis.

Crowd Demonstrations.

In Front of the Barracks.

LONDON, July 28.—Crowds in Dublin last evening demonstrated in front of the Barracks.

Soldiers Escape an Assault.

A detachment of West York Regiment enroute for Londonderry escaped an assault by taking refuge in a tramcar where the Police protected them.

Prayers for the Dead.

Prayers for the dead were said in open at Thurles yesterday by 650 volunteers and 1,500 spectators, all kneeling.

Nationalist Provisional Government.

A movement is on foot to form a Nationalist Provisional Government in the event of the failure of the Home Rule.

TELEG AMS.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

The Late Lady Hardinge.

Public Meeting at Calcutta.

CALCUTTA, July 27.—A largely attended public meeting of the citizens of Calcutta and the province was held this evening in the Town Hall to express regret at the untimely death of Lady Hardinge and to sympathise with His Excellency the Viceroy and his family. The meeting was thoroughly representative, all sections of Europeans and Indians being present. Sir Lawrence Jenkins, Chief Justice of Bengal, presided. Among others the Nawab of Murshidabad, the Maharajas of Tagore and Burdwan, the Chairman of the Chamber of Commerce, the Master of Trades, Justice Woodroffe, the Hon. Mr. Surendranath Bannerjee, Mr. R. H. Rustomjee and Mr. R. D. Mehta took part.

Chief Justice's Speech.

The Chief Justice, in explaining the object of the meeting, said:—"Lady Hardinge was one who by her life—a life so strong yet so refined—afforded us an example of sweet wisdom, gentle courage and broad sympathies that will long be treasured in the memory of us all. We desire also to assure His Excellency the Viceroy and his family of our real sympathy with them in their great grief. And finally it is the purpose of this meeting to take steps towards securing some lasting memorial of her who can be truly said to have passed away amid an Empire's lamentations. His Excellency the Governor would have presided at this meeting had it been possible. As it is, he has sent me a telegram expressing deep sympathy with the Viceroy in his great loss.

Resolutions.

Resolutions were adopted expressing sorrow at Lady Hardinge's death and deep sympathy with Lord Hardinge and his family, and proposing to raise a fund for obtaining a portrait of Lady Hardinge to be placed in the Town Hall. Committees were formed to raise the fund.

The Credit Bank.

The Second Case.

BOMBAY, July 27.—The second Credit Bank case against Jaffer Joosab and Mistry, the auditor, relating to the issuing of alleged false balance sheet, has been fixed for hearing on the 3rd August.

Fall in Government Paper.

At Calcutta.

CALCUTTA, July 27.—In consequence of the Austro-Servian crisis and fall in European Government securities-Government paper fell four annas in Calcutta to-day to 95-12. Discounts in the Exchange Market have risen, and banks are disinclined to work except on wider margins.

At Bombay.

BOMBAY, July 27.—As a result of the warlike preparations between Austria and Serbia the price of Government Paper fell to-day by six annas. The closing quotation on Saturday was 95-13, which dropped to 95-7 to-day.

A Serious Railway Complaint.

Want of Sheds and Empties.

Damage to the Grains.

RAJAHMUNDRY, July 28.—The following is a copy of a telegram sent to the Agent, Madras and the Southern Mahratta Railway, Madras, by the Merchants of Rajahmundry:—"beg to represent our grains alone fifteen thousand bags, for Negapatam, Calicut etcetra have been lying for one month. All goods are damaged owing to heavy rains, having no shed. We have been suffering in difficulty throughout the whole of this year for empties, sustaining immense loss and being unable to represent grievances. We have expected frequent supply of empties this month. We are Really feeling more inconvenience than ever. Unless empties are liberally supplied, we have to discontinue our business. Pray arrange for immediate clearance of the goods by taking special attention."—By special wire.

The Assam Tea Labour Act.

Penal Provisions.

Temporarily Remain in Force.

SIMLA, July 27.—It is understood that Penal provisions in existence in Assam Tea Labour Act affecting two per cent. of tea labourers which were to have expired on the 1st instant are to remain in force as temporary arrangement pending settlement of outstanding questions concerning (1) introduction of legislation in Assam Council to discourage enticement, (2) organisation of proposed labour bureau, (3) opening of additional areas for recruitment.

Suicide at Secunderabad.

Of a Parsi Sub-Agent.

SECUNDERABAD, July 27.—A distressing tragedy was discovered yesterday in Ralli Bros' goods shed, where a well-known young Parsi Sub Agent, named D.M. Dada chaji, was found shot through the head with a revolver in his hand. Enquiry revealed that the deceased was depressed at being transferred to Jangaon. A verdict of suicide due to temporary insanity was recorded.

THE AUSTRO-SERVIAN CRISIS.

Europe on the Brink of War.

ALL POWERS ON THE ALERT.

(REUTERS' AGENCY)

Servia's Reply.

LONDON, July 27.—Servia's reply to Austria-Hungary agrees to all the latter's demands except with regard to the participation of Austrian representatives at the enquiry into the plot which led to the assassination at Sarajevo, which would involve a violation of the constitution. Also with regard to the dismissal of officers and officials, Servia asks Austria-Hungary to state the acts complained of, and promises their dismissal only if a judicial enquiry shows them to have been guilty of acts against the integrity of Austro-Hungarian territory.

An Engagement.

Between Servian and Austrian Troops.

While peace is hanging in the balance the news comes from Vienna that the Servian troops on board a steamer on the Danube opened fire on the Austrian troops near Temeskubin. The Austrians replied, and an engagement of some importance ensued.

The German Emperor.

The Emperor William is at Kiel.

French President Hastening Home.

Instead of visiting Copenhagen and Christiania, President Poincaré is returning hastily to Paris and passed through the former city to-day on his way back.

Stock Exchange.

There was a slump on the Stock Exchange to-day on the closing of to-day's accounts before carryover and on foreign selling. Consols fell one and three quarter points Toga and half.

The Bourses.

The Budapest Bourse has been closed until further notice, as have outside markets in Paris and Berlin, but the official Bourses remain open.

Conference of Ambassadors.

LONDON, July 27.—In Commons to-day Sir Edward Grey said he saw the Ambassadors on Friday afternoon and expressed the view that so long as the dispute was between Austria and Servia alone we had no title to interfere; but if Austro-Russian relations were threatened that would be a matter of peace of Europe and would concern us all. When he heard that Austria had broken off relations with Servia, Grey telegraphed to Paris, Berlin and Rome to ask whether they were willing for their Ambassadors in London to meet him in Conference and endeavour to find means of arranging the present difficulties. Grey simultaneously informed Vienna, St. Petersburg and Belgrade of this proposal and asked them to suspend Military operations pending the result of Conference regarding which complete replies had not yet been received.

Germany Favourable.

Mr. Bonar law asked whether Emperor William had accepted the principle of mediation which Grey proposed.

Grey replied that German Government was favourable to mediation in principle as between Russia and Austria, but he was awaiting Germany's reply regarding the Conference.

Sir E. Grey's Statement.

Hopes of Basis for a Settlement.

LONDON, July 28.—In his speech in the Commons to-day Sir Edward Grey explained that in a crisis as grave as the present one efforts of one power were ineffective. Co-operation of all the four was essential. He was unable to ascertain owing to the shortness of time whether the proposal was welcomed. He thought, however, in view of the Servian reply that this proposal should at least provide a basis on which a friendly and impartial group of powers should be able to arrange a mutually acceptable settlement.

The Greatest Catastrophe.

Consequences Incalculable.

LONDON, July 28.—The moment when the matter ceases to be one between Austria and Servia and any great power involved cannot pretend in the greatest catastrophe which has ever befallen the continent of Europe, nobody can say what would be the limit of the issues raised. The consequences would be incalculable.

France Accepts.

Reuter learns that France has accepted Sir Edward Grey's proposal.

Italy Accepts the Proposal.

ROME.—Italy has accepted Sir Edward Grey's proposal.

Banks.

BERLIN.—It is announced that in the event of further decline in prices the Banks will intervene. One great bank has declined to pay gold. Severe runs on Savings Banks have occurred in Germany.

Military Action Against Servia.

Will be Taken To-day.

LONDON, July 27.—A Telegram from Vienna, received in Paris states that military action against Servia will be taken to-morrow morning.

A Semi-official View.

Compliance a Show-Reply Unsatisfactory.

LONDON, July 28.—VIENNA.—A communiqué, embodying the Austro-Hungarian semi-official view, has been issued here. It says that the object of the Servian reply is to create a false impression that Servia is prepared in a great measure to comply with the Austro-Hungarian demands, where as the note is filled with a spirit of dishonesty clearly showing that Servia is not seriously determined to end the culpable tolerance hitherto extended towards the intrigues against the Dual Monarchy. The Servian reply must be regarded as unsatisfactory.

The Balance Crews.

Retained on Ships.

LONDON, July 27.—The so-called "Balance Crews" of the second Fleet have been ordered to remain in their ships at present instead of returning ashore.

Refitting Battleship.

Postponed.

LONDON, July 27.—GIBRALTAR.—All furlough has been stopped. The refitting of H. M. Battleship, "Gellerophon", due to begin to-morrow, has been postponed.

General Putnik Released.

LONDON, July 27.—General Putnik has been released.

Kaiser Arrived in Berlin

Kaiser has arrived in Berlin.

Situation in Russia.

LONDON, July 27.—The evening in St. Petersburg was calmer in expectation of success of the British and the German influence.

Feeling in Paris.

Feeling in Paris is pessimistic, it being thought that Austria will prove unconciliatory.

Berlin More Hopeful.

Berlin is more hopeful that Austria will agree to mediation.

Vienna Press.

Vienna Press urges further action by Austria.

Rome Press.

Rome Press urges non-intervention of Italy.

Anti-War Demonstrations.

Interrupted.

LONDON, July 27.—Demonstrations in Paris against war were interrupted by members of Patriotic Leagues.

Disorder Ensued and Quelled.

Disorder ensued which was quelled by the Police charging the crowd.

Rumania and Greece.

The balance of Power in the Balkans.

LONDON, July 27.—Reuter learns that Greece and Rumania have exchanged views regarding the maintenance of the balance of power in the Balkans.

Neutrality of Netherlands.

Netherlands are taking steps to maintain their neutrality.

Situation in Russia.

End of the Strike.

ST. PETERSBURG.—The strike has ended and workers are making patriotic demonstrations and singing national anthem.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press.)

Bombay Legislative Council.

POONA, July 27.—Council of H. E. the Governor of Bombay opened at noon to-day at the Council Hall. H. E. Lord Willingdon presided and there was large attendance of members, and after usual procedure of swearing in of new Members Lord Willingdon opened business of session in a short speech.

The Governor's Speech.

A Tribute to Lady Hardinge.

He said we meet to-day under the shadow of a great sorrow which has fallen on the whole of India during the last few days, a sorrow which is, I think, perhaps more keenly felt by us than by others for, we were the last people to see Lady Hardinge in India, when we greeted her only a few weeks ago in Bombay, and when we wished her God speed on her holiday and a safe return to renew her noble work by the side of her husband in this country. By the inscrutable will of a Divine Providence Lady Hardinge has been taken to her rest and I can truly say that by her death India has lost one of her truest friends. To us all the loss is hard to bear, but how much more hard to

him to whom she was always the faithful courageous unselfish sharer of the anxieties and responsibilities of a long and strenuous public life.

Sympathy with the Viceroy.

Let me to-day express our deep and heartfelt sympathy with our Viceroy in his grief and let us pray that providence will give him strength and courage to carry on the great responsibilities of his high position.

A Formal Resolution.

Moved by Sir Pheroze Shaws Mehta.

The Hon. Sir Pheroze Shaws Mehta said he trusted His Excellency would allow a formal resolution to be moved to express the sorrow of the Council at the sad death of Her Excellency Lady Hardinge. He therefore moved the following resolution:—That this Council wishes to place on record its profound sorrow at the lamented death of Lady Hardinge and to express to H. E. the Viceroy its deep sympathy in his bereavement.

Seconded and Supported.

The Hon. Sir Ebrahim Rahimtullah seconded this resolution and was followed by the Hon. Mr. Maumohandass Ramji who also supported it.

Acceptance by the Council.

At the request of Lord Willingdon the Council notified its acceptance of the resolution by rising at the conclusion of the last speaker's remarks.

The Budget Discussion.

Interference with Private Enterprise.

Hon. Dewan Bahadur Godbole who opened the discussion on the budget objected to the practice of building houses for its district officials, which had been adopted by Government as it interfered with the private enterprise.

Medical Inspection of School Children.

In the course of the discussion on the budget Hon. Dr. Dmote asked that provision be made for medical inspection of school children.

Need for Women's College.

Hon. Mr. Fazulbhoj Chinoy pressed on attention of Government need for Womens College for Presidency.

Thanks for the Grant for a Bridge.

Hon. Mr. Kamat thanked the Government for a grant of Rs 80,000 for another bridge over Mutha river from Poona city to Kirkee Bank.

Female Education on the Increase.

Hon. Mr. Sharpe Director of Public Instruction, pointed out that female education in Presidency now showed increase of 10,000 of girls attending schools.

Unexpended Grant for Education.

BUILDING A COLLEGE URGED.

Reduction of School Fees.

Hon. Mr. Belvi member for Belgaum urged building of College in Karnatic out of unexpended portion of Government of India grant for education and also reduction of schools fees in Belgaum.

Reply to Criticisms Main Points Dealt with

Replying to criticisms offered during debate Hon. Sir Richard Lamb dealt with main points raised. He defended Government policy in regard to erection of buildings for its district officials which was an absolute necessity and claimed that assessment of land revenue was not excessive. In regard to water which came away from Tata hydro electric works at Lonavla, speaker said question of method of utilizing same was being investigated by Director of Agriculture.

Proceedings Closed.

H. E. the Governor brought days proceedings to a close in a short speech, in which he complimented financial Member on the cordiality with which his budget had been received.

Answers to Interpellations.

POONA, July 27.—At to-day's Legislative Council meeting the Government, in reply to the Hon'ble Moulvie Rafiuddin's question, said that the fact that all three Inspectorates of Schools in the Presidency proper are at present held by Indians was due to the exigencies of the service and not to any change of policy.

Replying to the Hon. M. Chinoy, Government said that they were not prepared to make any statement on the subject of the establishment of a Women's College in Bombay.

To Dewan Bahadur Godbole, Government replied that the Sind allowance is granted only to certain gazetted Officers serving in that province and not to establishments serving under them. The provision made in certain year's budget on this account amounts to Rs. 59,387, including Rs. 10,120 debitable to Imperial Revenues.

To the Hon. Mr. Kamat, Government said the views of the public as well as those of local officers concerned in Messrs. Crompton's application for the electric lighting of Poona were under consideration of the Government.

To the Hon. Mr. Kothari, Government said that the design for public offices on the old jail site at Karachi is under consideration, but it was not possible to say when construction would begin.

To the Hon. Mr. Patel, Government replied that the abolition of distillation and sale of toddy spirit in Bombay was influenced by the analysis made by Major Bedford, I.M.S., in 1906, which disclosed acidity, full oil and aldehydes. Toddy spirit was more injurious than Mhowra liquor.

To the Hon. Mr. Maumohandas Ramji, Government said that they were of opinion that the construction of the Karwar Railway was at present impracticable.

Replying on the same subject to the Hon. Mr. Rodda, Government said that the question of connecting Karwar with Hubli by railway had been under the consideration of Government between 1868 and 1879, but the project was dropped because in the latter year the Secretary of State entered into certain arrangements with the Portuguese Government, under which they undertook to form a harbour at Marmagoa and to construct a railway to the British Frontier, and the British Government engaged to continue the line from thence to Hubli.

